

VIAȚA INDUSTRIALĂ

IPARI ȚELET

REVISTA LUNARA PENTRU APARAREA TUTUROR INTERESELEOR INDUSTRIALE
ALTALÁNOS IPARI ȚERDEKEKET SZOLGALO KÖZGAZDASÁGI HAVI FOLYÓIRAT

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pentru mici industriași ... 160.—
Pentru orice societăți,
bănci, mari întreprinderi,
pe un an ..... 1000.—
Exemplarul ..... Lei 15.—

REDACTORI—SZERKEŠZTİK:
KORA ENDRE BIHARI MIKLÓS

Redactor responsabil și proprietar:

KÖRÖSI ÁRPÁD

felelős szerkesztő és lapfoglaladonos

ELŐFIZETESI ARAK:

Iparosoknak 1 évre ..... 160.—

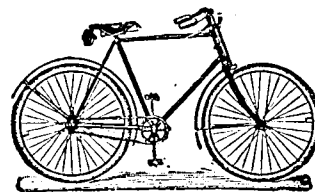
Bankok, részvénytársasá-
gok, gyárak és nagykeres-
kedőknek ..... 1000.—

Egyes szám ára ..... 15 lei

Redacția și administrația - Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Strada Regina Maria 11.

MAGAZIN DE MAȘINI DE CUSUT ȘI BICICLETE, ATE-
LIER DE RERAPAT. REPRESENTANȚA PENTRU JUDE-
ȚUL MUREȘ ȘI CIUC A MAȘINELOR DE CUSUT PFAFFI

VARRÓGÉPEK ÉS KERÉKPÁROK EZEK ALKATRÉSZEI
JUTÁNYOSAN KAPHATÓK. JAVÍTÓ MŰHELY PFAFFI
VARRÓGÉPEK KÉPVISELETE MAROS ÉS CSIK MEGYÉRE

GROHS ELENA

TÂRGU-MUREȘ, STRADA CĂLĂRAȘILOR No. 19

CASA GRAFICA

DEPOZIT DE MAȘINI ȘI DE ARTICOLE GRAFICE

CLUJ

STR. MEMORANDULUI 10.
TELEFON 24-78.

Figyelem!

Ha akar jó, olcsó és tartós munkát, úgy keresse fel

Páll Bertalant

Cluj, Strada Xenopol No. 25

Aki elvállal speciális villany- viz- és mindenféle lakatos munkákat garancia mellett.

Ha pénzt akar spórolni, úgy csinál- tasson egy próba munká latot

„Foto Sport“

Cluj, C. Reg. Ferdinand 69.

6 drb. miniatür fénykép 30 Lei
6 drb. levelezőlap 60 Leitől
Kivánatra házhoz megyek!!!

Foto-üzletemet áthelyeztem
P. Mihai Viteazul 16 alá,
ahol a legmodernebb felszerelésem- mel bármilyen időben felvételet ké- szítek. Hívásra a helyszínre azonnal megyek. Szíves pártfogást kér

Meisner-fotó

ȘTEFAN

BÁNYAI

ISTVÁN

Külföldi szisztém szerint készítek legmodernebb mindenfajta lakatos és hegesztési munkálatokat garancia mellett. Aki pontos és jó mun- kát akar, úgy keresse fel speciálisan felszerelt lakatos műhelyemet.

CLUJ
STR. EPISCOP N. IVAN 2.
TELEFON 22-36

TECHNICA

INTREPRINDERE DE APADUCT ȘI ELECTRICA
VIZVEZETEK- ÉS VILLANYSZERELÉSI VÁLLALAT
BOBINAREA MOTOARELOR
MOTORTEKERCESELÉS

CLUJ

CAL. MARECHAL FOCH 36.

VIATA INDUSTRIALA

IPARI ELET

REVISTA LUNARA PENTRU APARAREA TUTUROR INTERESELOR INDUSTRIALE
ALTALANOS IPARI ERDEKEKET SZOLGALO KOZGAZDASAGI HAVI FOLYOIRAT

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pentru mici industriși... 160.—
Pentru orice societăți,
bănci, mari întreprinderi,
pe un an .....1000.—
Exemplarul .....Lei 15.—

REDACTORI—SZERKESZTIK:

KORA ENORE BIHARI MIKLÓS

Redactor responsabil și proprietar:

KÖRÖSI ÁRPÁD

felelős szerkesztő és lapfolyónos

ELŐFIZETESI ARAK:

Iparosoknak 1 évre .....160.—
Bankok, részvénytársasá-
gok, gyárak és nagykeres-
kedőknek.....1000.—
Egyes szám ára .....15 lei

Redacția și administrația - Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, S. r. a. d. Regina Maria 11.

Cari dintre meseriași

nu sunt obligați a scoate mai multe cărți de meșter

Memoriul Uniunii Meseriașilor în cauza cărțile de meșter — Declarația dlui Ioan Chirilă, inspectorul general al muncii pentru Viața Industrială

Miljen iparosoknak nem kell több mesterkönyvet kiváltani

A Kisipari Szövetség kolozsvári fiókjának memoranduma a mesterkönyvek ügyében - Chirila munkügyi vezérfelügyelő nyilatkozata az Ipari Élet számára

Ne-am ocupat în repetate rânduri cu problema foarte importantă, care preocupă pe toți meseriași din țară: cu acele prevederi ale legii noi industriale care divide singuraticile ramuri industriale și le tratează ca meserii separate. Ca lucru firesc, meseriași țării nu s'au mulțumit cu această interpretare a legii și și-au anunțat protestul în toate părțile împotriva a acestor dispozițiuni, și meseriași din Cluj s'au mișcat.

Memoriul Uniunii Industriașilor Mici filiala Cluj

Uniunea Industriașilor Mici filiala Cluj și a înaintat memoriul ministerului competent, protestând în contra divizării ramurilor de meserii. Textul integral al memoriului de protest îl reproducem aici:

Domnule Ministru,

Deja prin rezoluția adunării din 26 Septembrie a. c, am cerut, ca meseriașilor cu drepturi câștigate înainte de 30 Aprilie 1936, să li-se elibereze cărți de meșter și brevete, libere de orice taxe.

După cum suntem informați cu ocazia inaugurării palatului Casei de Asigurări din Cluj s'a discutat problema și dl. Ministru ar fi admis, ca în un brevet să se poată cuprinde toate meseriile pentru care este calificat un meseriaș, s'a menținut însă eliberarea cărților de meșter pentru fiecare din meseriile înscrise în tablou.

Având în vedere, că unele meserii prin noua lege au fost divizate în mai multe meserii, ar urma ca d. e. un tâmplar cu brevet dinainte de 30 Aprilie 1936 să primească 5 cărți de meșter, un finichigiu 5

Többször foglalkoztunk már azzal a fontos problémával, amely az egész ország iparosságát izgalomban tartja: az új ipartörvény azon rendelkezéseivel, amelyek az egyes iparágakat szétválasztják és mint külön ipart kezelik. Természetesen az ország iparosai nem nyugodtak bele a törvény ilyen értelmű magyarázatába és mindenhol tiltakozásukat fejezték ki ez ellen. A kolozsvári iparosok is megmozdultak.

A Kisipari Szövetség kolozsvári fiókjának memoranduma

Legutóbb a Kisipari Szövetség kolozsvári fiókja juttatott el memorandumot az illetékes miniszterekhez, tiltakozva az iparágak szétválasztása ellen, A tiltakozó memorandum teljes szövegét itt adjuk:

Miniszter Ur!

Már a szeptember 26-iki országos gyűlés határozataiban kértük, hogy azoknak az iparosoknak, akiknek 1936 április 30 előtti szerzett jogaik vannak, minden taxa nélkül állítsák ki az iparendélyt és a mesterkönyvet. Amint értesültünk, a kolozsvári betegséggélyző palotájának felavatása alkalmával ez a kérdés is szóba került és akkor a miniszter ur odanyilatkozott, hogy az iparosoknak csak egy iparendélyt (brevet de industrie) kell kiváltani, azonban a mesterkönyvet minden iparágra külön, amint az a táblázatban elő van írva.

Tekintve, hogy az új ipartörvény egyes iparágakat több részre osztott és mint külön mesterséget kezel, ebből az következne, hogy az 1936 április 30 előtti iparendéllyel bíró asztalos öt mesterkönyv-

cărți, un zidar 3 cărți, un pantofar 4 cărți, un mecanic 6 cărți de meșter etc. pentru ca să poată executa și pe mai departe lucrările, cari le execută și prezent.

Având în vedere, că fiecare carte de meșter costă Lei 500— sumă achitată deja odată cu primirea brevetului, deoarece brevetul era considerat drept titlu de capacitate egal cu cartea de meșter în baza dispozițiilor legii XVII—1884, care cerea un stagiu de 2—3 ani la eliberarea brevetelor.

Făcând o mică socoteală se va vedea ce sume colosale li-se impun meseriașilor chiar acum în situația cea mai grea. Luând de bază cifra de 600.000 meseriași (statistica Ministerului), iar pentru fiecare meseriaș în medie 3 cărți de meșter (pentru că chiar meseriile cele mai populate au fost divizate), prin o înmulțirea cifrei de 600.000 cu 1500 rezultă Lei 900 milioane, în plus 600.000×200 pentru brevete altele 120 milioane și în sfârșit 800.000×50 pentru preschimbare fac 30 milioane. În totul deci Lei un miliard cincizecimilioane, suma care reprezintă $\frac{1}{21}$ din bugetul Statului. Toate aceste sume sunt impuse prin aplicarea legii pentru preșterea profesională și exercitarea meseriilor din 1938, fără ca aceasta lege să conferă vechilor meseriași noi drepturi, ci le de numai câteva imprimate în plus.

Instinctiv se pune întrebarea, care altă pătură socială productivă este supusă unor biruri așa de mari prin aplicarea unei legi pentru protejarea sa?

În urma celor de mai sus cu onoare venim a vă ruga să binevoiti a dispune, ca meseriașilor brevetaji înainte de 30 Aprilie 1936, să li-se elibereze fără nici o cheltuială cărți de meșter și brevete, pentru meseriile înscrise în brevetele lor așa cum cerut această și adunarea din 26 Septembrie 1937,

Mulțumindu-Vă anticipat primii și respectele noastre,
Cluj, la 28 Octombrie 1937.

Uniunea Industriașilor Mici filiala Cluj

În posesiunea copiei memoriului am vizitat pe dl Chirilă inspector general al muncii, care ne-a dat o declarație foarte importantă asupra scoaterii cărților de meșter precum și asupra unor dispozițiuni ale legii.

Declarația dlui inspector general Chirilă

— Ministerul — declară dl. inspector general — a dat instrucțiuni hotărâte, o ganelor administrative, referitor la cărțile de meșter. Pornind din principiul, că brevetul de industrie nu este act de capacitate, ci numai evidența administrativă a unei firme sau unui atelier, brevetul nu se va scoate decât o singură dată. Cu totul altfel este însă cauza cărților de meșter, cari sunt acte de capacitate. prin urmare acea se va scoate pentru fiecare meserie,

— Acei meseriași însă, cari alături de o meserie principală, chiar în interesul exercitării acestei meserii principale, trebuie să exercite și alta meserie, strict coerentă cu cea anterioară, vor scoate o singură carte de meșter.

Dl. inspector general al muncii dă și exemplu. Un măestru reparator de piese de automobile, în coeziune cu meseria sa trebuie să practice și strungărie de metale, vulcanizare, etc. acestea se consideră deci ca meserii auxiliare și deci nu atrag obligațiunea de a scoate carte de meșter deosebită.

vet kell kiváltson, egy bádogos szintén ötöt, egy építész hármát, egy mechanikus hatot, stb., hogy mesterségét úgy tudja gyakorolni, mint eddig.

Minden mesterkönyv díja 500 lej, amelyet azonban már mindenki megfizetett, amikor az iparendélyét kiváltotta, Ez az iparendély képesítési okiratnak számított mindenkor, mint azt az 1884-es törvény is megállapítja. E szerint 2 vagy 3 gyakorlati év kellett az iparendély megszerzésére.

Egy kis számítást csinálva, könnyen megállapítható, hogy kolozsális terheket rónak az iparosokra épen a jelenlegi súlyos gazdasági helyzetben. Vegyük alapul a 600 ezres iparos létszámot, (a minisztérium statisztikája) és minden iparosra számítsunk csak három mesterkönyvet — mert épen a legnépesebb iparágakat választották szét. A hatszáz ezret szorozzuk meg a három mesterkönyv árával, tehát 1500 leiel, kijön 900 millió lej, Ehez jön 600 ezerszer kétszáz, ami újabb 120 millió az iparendélyekért. A becserelésért 600 ezerszer 50 lei, vagyis 30 millió lei. Összesen 1 milliárd 50 millió lei, amely az egész költségvetésnek egyhúszönegy részét képezi. Ezeket az összegeket az 1936 os ipartörvény rófta az iparosság vállára, anélkül, hogy újabb jogokat biztosítana a mestereknek.

Feltesszük a kérdést, vajon bármilyen más termelő társadalmi réteg alá van-e vetve ehez hasonló adónak, éppen a védelmére készített törvény alapján?

A fentiek következeképp, kérjük, a Miniszter Urat, sziveskedjék olyan rendelkezést adni, hogy az 1936 április 30 előtti iparendéllyel bíró iparosoknak a mesterkönyvet és az iparendélyt minden taxa nélkül adják ki éspedig úgy kiállítva, ahogy az, az 1936 előtti iparendélyben fel van tüntetve és úgy, ahogy azt az 1937 szeptember 26-iki gyűlés kérte,

Előre is köszönve, fogadja a Miniszter Ur, tiszteletünk kifejezését:

A Kisipari Szövetség Kolozsvári Fiókjá.

A memorandum másolatának birtokában felkerestük Chirilă munkügyi vezérfelügyelőt, aki igen fontos nyilatkozatot tett ezzel kapcsolatosan a mesterkönyvek kiváltásáról, valamint a törvény egyes rendelkezéseiről,

Chirilă vezérfelügyelő nyilatkozata

— A minisztérium — mondta a vezérfelügyelő — határozott utasításokat adott ki az adminisztrációs szerveknek a mesterkönyvekre vonatkozólag. Abból az elvből kiindulva, hogy az iparendély (brevet de industrie) nem képesítési okirat, hanem csak egy cég, vagy egy műhely adminisztratív nyilvántartása, az engedélyt (brevetet) csak egyszer kell megváltani, Más a helyzet azonban a mesterkönyveknél, amelyek képesítési okiratok, így azt minden egyes mesterségnél külön kell kiváltani.

Azok az iparosok azonban, akik egy főmesterség mellett épen ennek a főmesterségnek tökéletes gyakorlása érdekében már az előzővel szorosan összefüggő mesterséget is kell, hogy gyakoroljanak, csak egy mesterkönyvet váltanak ki.

A munkügyi vezérfelügyelő példával is szolgál. Egy autókotrészjavító mester szükségképp vasesztergályosságot, autogéregesztést stb. kell, hogy gyakorolja, ezek tehát mint segédmesterségek tekintendők és mint ilyenek nem vonják maguk után a külön mesterkönyv kiváltásának szükségességét.

Se deosebește defa această cazul frizerilor. Aici se va scoate cartea de meșter deosebit pentru frizerii de domni și deosebit pentru coafori de dame, pentru pedicură, manicură etc.

La întrebarea, cum se vor stabili meseriile auxiliare, dl inspector general a declarat, că acestea se vor stabili în fiecare caz în parte de către controiori, adică din partea inspectorilor de muncă, determinând dacă e vorbă de meseria principală sau de cea secundară. Dl. inspector general s'a pronunțat și asupra memorandumului Uniunii Meseriașilor, declarând, că vor fi mulțumiți, dacă se va incasa a treia parte din suma de un miliard 50 milioane de lei.

Din partea noastră adăogăm la declarația dlui inspector general atâta, că ministerele cempetente trebuie să găsească calea și modul de aplicare a legii nouă, ca să se respecte dorințele juste ale meseriașilor și să nu însărcineze cu taxe mai nouă, pe care nu le pot suporta.

Más a helyzet a borbélyoknál. Itt külön kell kiváltani mesterkönyvet a férfifodrásznak, ha női fodrászatot, pedikűr- vagy manikürszalont akart tartani.

Arra a kérdésre, hogy miképen fogják megállapítani a süükségszerű segédmesterségeket, a vezérfelügyelő kijelentette, hogy minden egyes esetben az ellenörök, tehát a munkäugyi felügyelök fogják megállapítani, hogy a főmesterség, vagy mellék-mesterség gyakorlásáról van szó.

Nyilatkozott a vezérfelügyelő a Kisipari Szövetség memorandumáról is kijelentve, hogy meg lesznek elégedve, hogyha az egy milliárd 50 millió lejnek egyharmada fog befolyni.

A magunk részéről a munkäugyi vezérfelügyelő nyilatkozatához azt füzzük, hogy az illetékes miniszteriumoknak meg kell találniok a módját, miképen alkalmazzák az új törvényt, hogy az iparosság jogos kívánságait tiszteletben tartásák és ne sujsásák olyan újabb taxákkal, amelyeket elviselni képtelen.

IND. MERNALURGIJA

Țiganii pribegi cu concurența lor, ruinează meseria de tinichigiu

Sindicatul patronilor tinichigii a cerut prin memoriu procedură în contra clandestiniștilor fără brevet de industrie.

O plângere foarte veche a măștrilor tinichigi din Cluj este, că țigani pribegi, veniți din toate părțile, se năvălesc asupra orașului și prin »meseria« lor de tinichigiu ruinează meseria cinstită. Pentru înlăturarea acestei anomalii, au înaintat d-lor primar, chestor al poliției și inspector al muncii un memoriu, cerând măsuri în contra acestor țigani pribegi.

Textul întreg al memoriului îl reproducem aici:

„Subsemnatul Sindicat al Patronilor Tinichigii din Cluj, avem onoare a Vă expune următoarele:

Pe teritoriul orașului Cluj se face o concurență ilegală din toate punctele de vedere patronilor tinichigii. Este vorba de țigani, cari umblă din casă în casă și execută diferite lucrări de tinichigii. Ei execută în deosebi lucrări de reparații la demiciliu, dar uneori se angajează și la lucrări mai mari de acoperiș. Acești țigani nu au brevet de industrie, nu plătesc impozit și prin urmare nu au nici un drept a exercita nici chiar sub formă de meseriași ambulanți profesiunea de tinichigiu.

Locul unde sunt găzduiți vreo 30 de familii de țigani este în Cluj, Piața de fân la restaurantul zis Pjsica Albastră a lui Fekete Ioan.

Considerând că faptele de mai sus ale țiganilor indicați constitue numai o concurență ilicită, dar în acelaș timp și o permanentă contra-veniere la dispozițiunile legii pentru exercitarea meseriilor și ale legii contribuțiunilor directe, o sustragere expresă de la plata impozitelor și a drepturilor datorate statului.

Considerând că mica meserie trebuie protejată pentru ca altfel este expusă pieririi și prin urmare nici de cum nu se poate admite o stare atare de lucruri contrară legilor și chiar siguranței publice. Considerând că acești țigani în ultimul timp s'au năvălit orașul fără nici o aprobare de ședere în oraș. Considerând mai departe, că 22 meseriași tinichigii sunt cari își câștigă existența din lucrări de reparații, cari acuma sunt luate de acești țigani.

Prin prezenta avem onoare a Vă ruga să binevoiți a lua urgențe măsuri spre a interzice acestor țigani practicarea meseriei de tinichigiu,

la care nu au nici un drept, dispunând să părăsească orașul.

Adresăm acest memoriu rugându-Vă să binevoiți a apăra existența cetățenilor acestui oraș de învazia unor venetici.

Primit Vă rog asigurarea distinșelor noastre considerațiuni. Sindicatul Patronilor Tinichigii din Cluj.

Scrisoarea tinichigiilor către magazinele de fier în cantra tinichigiilor clandestini. Foarte mul s'au înmulțit în ultimele timpuri clandestiniștii în meseria de tinichigiu, pe teritoriul orașului nostru. Mai sus reproducem memoriul tinichigiilor, prin care pretind expulsarea țiganilor pribegi, iar acum am amprimit informația, că sindicatul patronilor tinichigii adresat tuturor depozitelor de fierărie o scrisoare în acest sens.

Patronii tinichigii au cerut fierăriiilor, ca pentru suprimarea clandestinismului să nu dea comenzi acestor tinichigii cari nu dispun de brevet de industrie. Pentru că depozitele de fier să cunoască numele meseriașilor cu brevet de industrie, sindicatul va trimite fiecărei fierării în parte lista măștrilor tinichigii cu brevet și astfel se speră, că se va putea combate concurența nelegală a meseriașilor clandestini.

Hajhullás ellen:

EGGER Petrol

La 17 Nov-va avea loc ședința membrilor Sindicatului Tinichigiilor. Sindicatul Patronilor Tinichigi va ține ședință la 17 Nov. Miercuri, ora 8 seara, în sala din Piața Carolina 5, rugând pe membrii să ia parte fără excepție. La ședință se vor discuta chestiuni foarte importante.

IPARI

A vándorcigányok tisztességtelen konkurenciája tönkreteszi a bádogos ipart

A kolozsvári bádogos iparosok régi panasza, hogy a vidékről beözönlő vándorcigányok kontár bádogos munkája tönkreteszi a tisztességes iparost. Ennek orvoslására emlékiratot terjesztettek a polgármesterhez, a rendőrkvésztorhoz és a munkaügyi felügyelőhöz, a vándorcigányok elleni eljárás megindítását kérve.

Az emlékirat teljes szövegét itt közöljük:

„Alulírott Kolozsvári Bádogos Iparosok Szindikátusa, tisztelettel a következőket terjesztjük elő:

Kolozsvár területén törvénytelen és tisztességtelen konkurenciát üznek, az iparral rendelkező bádogos mesterek jogainak megsértésével. A vándorcigányokról van szó, akik házról-házra járva mindenféle bádogos munkát elvégeznek, de gyakran vállalkoznak házfedelek javítására is. Ezek a cigányok nem rendelkeznek iparendeléssel, nem fizetnek adót, tehát semmiféle joguk sincsen arra, hogy bármilyen ürügy alatt bádogos mesterséget folytassanak.

Az a hely, ahol ezek a cigányok családjukkal együtt meghúzzák magukat, a szénapiacon levő „Kékmacska” vendéglő, amely Fekete János tulajdonát képezi.

Tekintve, hogy a cigányok fentemlített működése nemcsak tisztességtelen konkurencia, hanem állandó megsértése a mesterségek gyakorlásáról, valamint az egyenes adóról szóló törvénynek.

Tekintve, hogy a kisipart védeni kell, mert nélkül elpusztul, nem engedhető meg ilyen a törvénnyel, sőt az állam rendjével ellenkező helyzet.

Tudomásukra kell hozzuk azt is, hogy itt Kolozsvárt 22 olyan bádogos iparos van, aki szinte kizárólagosan csakis kisebb javításokból tartja fenn magát és családját és ezeknek az egzisztenciája van veszélyeztetve és minden kereseti lehetőségük megszűnik, hogyha ezek a vándorcigányok továbbra is működnek a város területén.

Kérjük, sziveskedjenek intézkedni az iránt, hogy ezek a cigányok, akiknek semmiféle jogcímük nincs a bádogos mesterség gyakorlására, hagyják el a város területét, Ezek a cigányok, akik ilyen törvénytelen

cselekedetet hajtanak végre, néhány évvel ezelőtt mint vándorcigányok érkeztek városunkba és akkor ragadtak itt mindenféle letelepedési engedély nélkül.

Sérelmünk orvoslását várva, maradtunk kiváló tisztelettel a Bádogos iparosok szindikátusa.”

A bádogos iparosok levele a kolozsvári vaskereskedők-höz a kontárokkal való dolgoztatás ellen. Az utóbbi időben a bádogos kontárok nagyon elsza-

porodtak a város területén. Fent közöljük a bádogos iparosok emlékiratát, amelyben kéri a vándorcigányok kiutasítását, most pedig úgy értesülünk, hogy a bádogos ipari szindikátus körlevelet intézett valamennyi vaskereskedőhöz ebben az ügyben. A bádogosok kéri a vaskereskedőket, hogy a kontárok letörése érdekében ne adjanak megrendeléseket olyan bádogosoknak, akik nem rendelkeznek iparendeléssel. Hogy a vaskereskedők ismerjék az iparendeléssel bíró bádogosok nevét, a szindikátus megküldi minden kereskedőnek az iparendeléssel rendelkező bádogosok névsorát és így remélhető, hogy a kontárok tisztességtelen konkurenciáját sikerülni fog letörni.

Exportul de grâu cauzează scumpirea făinei și pâinei.

În cercurile publicului consumator a pricinuit mare consternație urcarea din nou a prețului făinei și prin urmare a pâinei, urcare aprobată chiar și de comisia interimară a municipiului.

Am recercat pe dl. Maurițiu Grün, director al fabricii de pâine «Familia», care din partea brutarilor a luat parte la ședința comisiei pentru verificarea prețurilor. La întrebările noastre a declarat dl. Grün, că urcarea prețului de grâu cauzează urcarea prețului pâinei, iar prețul grâului, deși recolta acestuia an a apărut de mult pe oboare, este înalt din cauza, că frontierele s'au deschis pentru exportul de grâu în cantități nelimitate, ba exporturilor s'a asigurat și un premiu însemnat. Ca urmare firească s'a prezentat scumpirea mare și în consecință și brutarii au fost nevoiți, să-și sporească prețurile.

La întrebarea, dacă se poate conta la o urcare repetată a prețului, directorul fabricii de pâine Familia a răspuns, că dacă se va spori și mai departe prețul

grâului, cei interesați vor fi nevoiți să dea spor și la prețul făinei și a pâinei. În mare măsură contribuie la scumpirea acestor articole alimentare primordiale nivelul înalt al prețului lemnului de foc, precum și al mai multelor materii secundare de producție.

În cursul discuțiilor noastre am vorbit și de scumpirea generală. Am amintit, că în toate ținuturile țării se resimte această tendință de scumpire și muncitorii industriali abuz contractele colective, unul după altul, cerând sporirea salariilor. Oare se poate conta la acest gest și în industria de pâine?

— Firește — a fost răspunsul — sub orice chip trebuie contat la această mișcare. Peste tot însă, la brutării domnește o situație specială. Ori, singuraticii brutarii au fiecare contract colectiv aparte, fiecare expiră la alt termen. Deci nu poate fi vorba de o grevă generală, abstrăgând dela prevederile riguroase ale legii, care interzice greva la uzinele alimentare de primul rang.

A buzaexport okozza a liszt- és kenyérdrágulást

A fogyasztó közönség körében riadalmat keltett a liszt és ennek következményeképpen a kenyér árának újabb emelkedése, amelyet maga a városi időközi bizottság is engedélyezett.

Felkerestük Grün Mór, a Familia kenyérgyár igazgatóját, aki az árvizsgáló bizottság ülésén a sütőiparosok részéről résztvevő az ülésen. Kérdésünkre kijelentette Grün Mór, hogy a buza árának emelkedése okozza a liszt, illetve a kenyér árának emelkedését. A buza ára pedig, annak ellenére, hogy az új buza már régen piacra került, azért ilyen magas, mert a határokat korlátlan mennyiségű buzaexportnak nyitották meg, sőt az exportőröknek prémiumot is biztosítottak. Természetesen így következett be a nagy drágulás, amelynek következményeképpen a sütőiparosok is felérték az árakat.

Arra a kérdésre, hogy lehet-e számítani újabb áremelésre, a Familia kenyérgyár igazgatója úgy felelt, hogy amennyiben a buza ára továbbra fog emel-

kedni, úgy a liszt és a kenyér árát is kényszerülnek emelni. Nagymértékben hozzájárul ennek az elsőrendű élelmiciknek a drágulásához a tűzifa, valamint a többi előállítási segédanyag árának magas színvonala is.

Beszélgetésünk során szóba került az általános drágulás is. Említettük, hogy az ország minden vidékén drágulás hullám vonul végig és az ipari alkalmazottak egymásután mondják fel a kollektív szerződést, béremelést kérve. Lehetséges-e egy ilyen megmozdulás a sütőiparban is?

— Természetesen — hangzik a válasz — számítani minden körülmények között kell erre, azonban a sütőiparban speciális helyzet van. Ugyanis az egyes sütőknek külön kollektív szerződése van, mindegyik más időben jár le. Tehát egy általános munkabeszüntetésre már emiatt sem kerülhet sor, eltekintve a törvény szigorú rendelkezésétől, amely az elsőrendű közlelmelési üzemekben tiltja a sztrájkot.

Importantă modificare a legii impozitului pe cifra de afaceri

În Monitorul Oficial No. 249 din 28 Oct. a. c. a apărut un decret-lege pentru modificarea legii impozitului pe cifra de afaceri,

Alin. 8. din art. 4. se completează: »registrarul special precum și registrele comerciale, necesare întreprinderii pentru mișcarea materiilor prime și fabricate, vor fi ținute la locul de producție și la dispoziția organelor de control. Depozitele de desfacere precum și cele afiliate vor ține registrele speciale de depozit,

Art. 9 se modifică după cum urmează: se scutesc de impozitul pe cifra de afaceri, atelierele de meserii, cari îndeplinesc cumulativ următoarele condițiuni:

1. Patronul atelierului să fie înscris în Camera de muncă, secția meseriașilor potrivit de legea pentru pregătirea profesională și exercitarea meseriilor, să posede carte de meșter și brevet de meserie și să conducă singur atelierul. Nu se cere să fie înscris în Camera de muncă, meseriașilor din comunele rurale.

2. Să nu aibă sau să folosească o energie mai mare de 5 cai putere.

3. Să nu întrebuițeze mai mult de 7 salariați. În acest număr, nu se socotesc ucenicii cu contract în regulă la Camera de Muncă.

4. Să nu dea de lucru la lucrători la domiciliu. Comercianții de galanterie sau stofe al căror venit impozabil este inferior sumei de 150.000 lei, cari n'au atelier propriu, dar care întrebuițează sistemul dărei materiile prime spre a fi transformate în confecțiuni, de lucrători la domiciliu, nu sunt impozabili la cifra de afaceri.

5. Să nu se desfacă produsele în afara atelierului, prin magazin de desfacere, voiajori comerciali, depozite de conșignație.

Sunt scutite de asemenea impozit de cifra de afaceri morile fără-nești cari macină produse agricole pentru săteni, cu plata în vama

(Oium), nemăcinând pentru comerț sau pe cont propriu.

Întreprinderile cari nu beneficiază de scutiri

Nu beneficiază de scutirile acordate mai sus mai mulți meseriași dintre cari notăm următoarele:

Fabricanții de cașcaval sau brânzături speciale precum și acei ce au o producție mai mare de 5 mii kg. anual brânzeturi și unt.

Fabricanții de mezeluri, nu macelarii care nu întrebuițează nici un fel de forță motorice și cari în mod incidental din carnea rămasă fac cârnați de o calitate inferioară. Pieile crude, coarnele, mățele, părul se vor taxa pe cap de vită la abator fără nici o excepție.

Turnătorii în metale fine și prețioase și fabricanții de bijuterii, nu ceasornicării, cari lucrează în general reparații fără nici un fel de forță motorice.

Fabricanții de piepteni, nasturi, și orice alte articole din caseină întărită, banchelită, rășină artificială etc., prin aceasta nu se înțelege meșeriașul pieptănar sau țăranul care în mod rudimentar face aceste articole, fără forțe motrice și cu maximum de 2 salariați.

Fabricile de tăbăcărie cari lucrează cu forțe motrice sau cu un chimist sau specialist-chimist.

Fabricile de bonboane și zaharicele, nu cofetăriile care nu lucrează cu forțe motrice și desfac produsele lor în cofetăriile lor proprii.

Sancțiunile

Decretul lege prevede și sancțiuni pentru neținerea în regulă și la curent registrelor speciale prevăzute în legea de față, trecând toate datele până cel mai târziu în seara zilei următoare, sau vor refuza organelor fiscoșului prezentare registrelor și tuturor actelor prevăzute de lege, ca mijloace pentru constatarea impozitelor, sunt pasibile de o amendă egală cu ¼ din impozitul industrial sau comercial pe

1 an. Când nu există o bază impozabilă a venitului industrial sau comercial, amenda va fi de 5 mii până la 100 mii lei. În cazul când o întreprindere impozabilă nu are registrarul special sau acest registrar nu este în regulă deci nu prezintă garanții de sinceritate, impozitul sustras se va stabili prin apreciere.

Art. 24. alin. 4 se modifică și se completează astfel: Aceste procese verbale de contravenție nu vor putea fi anulate de instanțele judecătorești pentru vicii de formă sau aprobare. Apelul nu poate suspenda în nici un caz executarea în ceiașe privește jumătatea din impozitul socotit sustras.

Art. 31 se completează astfel: Impozitul pe lux și cifra de afaceri se prescrie astfel cum s'a prevăzut în legea contabilității publice.

Scutire de taxa vamală în industria metalurgică

Monitorul Oficial din 18. Oct. 1937 No. 240 publică decretul lege prin care se scutește de taxa vamală, taxa de 12 la sută ad valorem și impozitul pe cifra de afaceri, următoarele materii prime și semifabricate, care se vor importa de uzinele metalurgice din Țară până la data de 30 Iunie 1938:

Cărămizi refractare de ori ce fel, cărămizi de bauxite, magnezite etc. pentru oțelării. Mortar refractar pt. oțelării. Cox metalurgic. Mine-reuri de fier brute, prăjite sau aglomerate și piritele arse. Fier, fontă veche. Fier și oțel semifabricat peste 75.000 tone.

Articolul II. scrie, că scutirea se va acorda de Ministerul Finanțelor, Direcțiunea Vămirilor în urma intervențelor Ministerului de Industrie și Comerțului Direcțiunea, Industriei, pe baza avizului Consiliului Industriei.

Deci toate cererile vor fi trimise Ministerului de industrie și Comerțului Direcțiunea Industriei București.

Naptarak

megrendelhetőkaz 1938-ik évre a „Orient” naptárkiadó vállalatnál Cluj, Str. Iuliu Maniu 8.

Nagyon fontos módosítások a forgalmi-adótörvényben

A Monitorul Oficial október 28-án megjelent 249-ik számában törvényrendeletet közöl, amely fontos módosításokat tartalmaz a forgalmi-adótörvényt illetőleg. A törvény intézkedéseit az alábbiakban közöljük:

A 4. szakasz 8. bekezdéséhez a következőket kell csatolni: „A kereskedelmi és különleges regiszterek, amelyek a vállalat nyers-, valamint gyártott anyagának nyilvánartására szolgálnak, a termelési helyen tartandók, bármikor felmutatandók a pénzügyi ellenőröknek. A raktárakban külön könyveket kell vezetni.”.

Legnagyobb fontossággal bír a 9-ik szakasz módosítása:

„Mentesítettnek a forgalmi adó alól az ipari műhelyek, ha a következő feltételeknek eleget tettek:

1. A műhely tulajdonosa legyen beírva a munkakamarába, mint azt az ipar gyakorlásáról és előkészítéséről szóló törvény előírja. Nem kivántatik ez meg a falukban működő ipari műhelyek tulajdonosaitól.

2. Ne használjon 5 lóerőnél nagyobb motort.

3. Ne alkalmazzon hétnél több segédet. Ebben a számban nem foglaltatnak benne azok a tanulók, akik a munkakamáránál szabályszerűen bejegyzett szerződéssel rendelkeznek.

4. Ne adjon ki műhelyen kívül munkát senkinek.

5. Termékeit ne árusítsa üzemén kívül, ügynökök útján, vagy bizományban.

Felmentetnek a forgalmi adó fizetése alól a parasztmalmok, amelyek csupán falusiak számára örölnék.

Milyen vállalatok nem részesülnek adómentességben?

A következő vállalatok nem részesülnek adómentességben:

A pékségek és azok az üzemek, amelyek lisztfeldolgozással foglalkoznak. Sajt- és különleges turógyárak és azon turó- és vajüzemek, amelyek 5 tonna árunál többet termelnek. Hentesárugyárak, Mentések azonban a forgalmi adó alól azok a mézárúgyárak, akik a megmaradt huszból, minden gép nélkül harmadrendű felvágottat készítenek.

Finom ércöntők, ékkőgyárak.

Mentesek az órásmesterek, akik rendszerint csak javításokkal foglalkoznak és akik nem dolgoznak semmiféle motorerővel.

Fizetik a forgalmi adót a fésűgyárak. Nem foglaltatnak benne ebbe a szakaszba azok a falusi fésűsök, akik nem dolgoznak motorral és legfeljebb két alkalmazottjuk van.

Timárüzemek, amelyek motorral dolgoznak, vagy speciális vegyszerezés. A cukor- és csokoládégyárak. A cukrászüzemek mentesek a forgalmi adó alól, ha nem motorerővel dolgoznak és termékeiket csak a cukrászdában árusítják.

A kihágások büntetése.

A törvényrendelet büntetéseket is előír azok számára, akik nem tartják rendben a könyveiket, még pedig oly módon, hogy a második nap estéig minden tételt bevezeszenek. Ugyancsak büntetik azokat, akik nem hajlandók felmutatni ezeket a könyveket a pénzügyi ellenőröknek. A büntetés egy negyedrésze lehet a kereskedelmi, vagy ipari adónak. Amikor semmiféle alap nincs, hogy megállapítsák az ipari, vagy kereskedelmi adót, a büntetés 5000—100.000 leiig terjedhet.

Ha azonban a cég egyáltalán nem vezet könyvet, vagy nem hajlandó bemutatni, akkor az ellenőr becslése az irányadó a büntetés nagyságára vonatkozólag.

A 24-ik szakaszt így módosították: »Ezeket a kihágási jegyzőkönyveket a bíróságok formai okokból nem semmisíthetik meg. A felbevezetés nem függeszti fel a végrehajtást, a büntetés felére vonatkozólag.

Végül a 31-ik szakasz megállapítja, hogy a forgalmi adó a közkönyvelési törvény szakaszainak értelmében évül el.

1938 június 30-ig vámmentesen lehet külföldről behozni fémipari nyersanyagot

A Monitorul Oficial 1937 október 18-án megjelent 240-ik számában nagyfontosságú törvényrendeletet közöl a fémipari nyersanyagok és félig gyártott fémcikkek behozatalára vonatkozólag. A törvényrendelet értelmében 1938 június 30-ig bármilyen fémipari üzem, amely egyszerre legalább 75 ezer tonna árut importál külföldről a következő anyagokat vám-, a 12 százalékos értéktaxa- és forgalmi adómentesen hozhatja be az országba: mindenféle nyers-, vagy félig feldolgozott nyersérc-tömb-, fémipari koks, nyers vasásvány, préselt, vagy olvasztott vas, égetett pirit, ócskavas, és öntöttvas. Bármilyen féliggyártott vas- és acéláru.

A törvényrendelet második szakasza kimondja, hogy a vám- és egyéb taxamentes vasnemű behozatalára a pénzügyminisztérium vámvezérgazgatósága adja meg az engedélyt, az ipari és kereskedelmi minisztériumban működő ipari tanács véleményezése alapján.

Tehát a vámmentes áru behozatalára vonatkozó kéréseket az ipari és kereskedelmi minisztérium ipari vezérgazgatóságához București, kell beadni.

CSAK

*azt a szakmai gyárat
és vállalatot támogasd
vásárlásaiddal,
amelyek hirdetnek az
Ipari Élet-ben*

A GEPET
OLAJOZNI

KELL, HOGY JÓL MŰKÖDJÖN, ILYEN GÉP AZ EMBER IS

IGYUNK SÖRT
FAJBOROKAT

CORVIN - BOROZÓBAN

A KEDÉLYÜNK ÉS MUNKAKEDVÜNK FRISS MARAD !!!

INDUSTRIE DE PIELĂRIE

Panică la cartelul de piele

Cartelul de piele a căzut în pericol grav, prin propria speculație

Deși am tratat de mai multe ori prin coloanele revistei noastre, ma, chinăniunile cartelului de piele, totuși sunt mulți de părere, că pe piața de piele domnește concurență liberă și cu cât sunt mai numeroase ofertele, cu atât sunt prețurile mai mici.

Adevărul este, că deși nu există convenție scrisă pentru regularea cartelului, — cu excepția uzinelor de prelucrarea pielei de talpă — în mod tacit s'a încheiat un acord încă la începutul anului, în sensul căruia oricât de eflin s'ar cumpăra în oarecare regiune, pielea brută, revânzarea, adică plasarea la comercianții de piele și de ghete, se vor calcula prețurile uniform pentru toată țara. Cu un preț uniform de înalt. Astfel dacă reprezentantul unei fabrici a reușit, a să cumpere într-o regiune pielea brută cu 15—25 la sută mai eflin, în cantități foarte mari, prețul pieilor prelucrate rămâne la nivelul înalt.

Urcările mari de prețuri, pe care am observat-o în cursul verii, fabricile de piele au motivat-o cu împrejurarea, că exportul pieilor brute înspre statele apusene s'a majorat într-o măsură gigantică, ba și Rusia Sovietică a cumpărat la noi o cantitate mare de piei brute.

Nici prin gând nu ne trece, să imputăm mai mare importanță plângerilor comercianților de încălțăminte și piele, pentru că și ei își realizează beneficiul rezultat din prețurile mai înalte, în fine având să piardă numai industriașul care prelucrează materialul, dar trebuie să fixăm faptul, că prețurile înalte din această vară au pricinuit necondiționat prăbușirea inevitabilă.

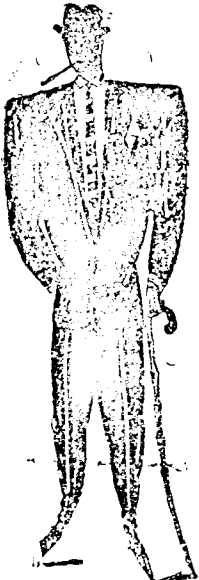
S-ar putea afirma, că cursul de azi este inferior prețurilor din Iulie și August. Este adevărat, dar numai la aparență, deocamdată, pentru că față de aceasta, mărfurile de piele sunt de o calitate atât de proastă, încât meseriașii cari lucrează din piele, au să sufere multe neajunsuri din cauza acestei calități inferioare.

Prin ziare au apărut deja articole, arătând, că situația s'a zgu-

duit în lumea toată, în ce privește prețurile de piele. Aceasta se poate imputa iară și numai manevrei cartelului pentru că pieile brute au fost în străinătate totdeauna mai efline, decât la noi în țară, unde o parte însemnată a populației se ocupă cu creșterea animalelor. Astfel s'a întâmplat cazul, când cu toată vama înaltă, pieile brute s'au importat din străinătate.

Cu toate acestea, cartelul de piele n'a venit la fire, ci în mod nemotivat a menținut pe și mai departe aceleași prețuri. Acum se prezintă urmările.

Se plâng comercianții, că deverul lor s'a scăzut sub minim. Stocurile mari adunate în vederea sezonului și toată lumea se aprovizionează de acum cu cele necesare pentru iarnă. Adică ar dori să se aprovizioneze. Pentru că nimeni nu cumpără. Și aici este căderea cartelului. Pentru că prin comerciant, prin meseriașul care prelucrează-

BECE GEZA
uri szabó. CLUJ, Piața Uniri 21

Albert Mészáros

Pielărie — Bőreressedé se

Cluj, Str. Regina Maria 12.

tot numai fabricile de piele realizează cel mai mare beneficiu, dar tot cartelul va simți mai mult urmările acestei stagnări primejdioase. Cea mai mare parte a populației poartă încălțăminte de calitate medie. Dar prețul acestor mărfuri de calitate nițel mai inferioară, de loc nu este mediu. Ba din contra, prețul este atât de înalt, încât publicul nu poate fi în situația să-l plătească.

Deci publicul nu cumpără. Comerciantul de ghete, pe baza experienței făcute în anul trecut la eșecul mare cu șoșoni, nu mai este dispus să primească marfa decât în consignație, ceea ce înseamnă, că mărfurile rămase nevândute se restituie fabricilor, iar în cazul de față, fabricile însemnând și cartelul de piele invizibil, marfa se restituie uzinei aparținătoare cartelului, ceea ce înseamnă primejdie.

Manevra de rezistență a publicului consumator n-ar fi reușit mai bine nici dacă cineva ar fi organizat o grevă în contra negustorilor de încălțăminte.

Se spune, că traiul s'a scumpit cu 15—20 la sută. Dar tocmai aceste cartele l-au făcut mai scump, trebuie deci forțat cartelul, să restabilească situația, pe care am avut-o acum doi ani. Ori, înainte cu 2 ani, pielea brută a costat 30—35 lei, acum însă costă 60—65 lei! Așa o afirmă cartelele de piele în mod uniform. Adevărul însă este, că tocmai cartelul a forțat prețurile la aceste înălțimi absurde, pt. ca astfel să poată realiza această scumpire în toate direcțiile.

Un expert de piele observă, că pe semne se poate aștepta eșecul mare pentru primăvară, la eventual deja în Februarie se vor putea simți căderi însemnate la prețuri. Cartelul de piele va vedea clar că a greșit și se va grăbi, să restabilească situația normală și să-și redobândească încrederea publicului.

B Ő R I P A R

Pánik a bőrkartellnél.

Saját spekulációja miatt súlyos veszélybe került a bőrkartell

Annak ellenére, hogy már több ízben cikkeztünk a bőrkartell üzemeiről, mégis sokan úgy tudják, hogy a bőrpiacon szabad verseny van és minél nagyobb a kínálat, annál kisebbek az árak.

Az igazság az, ha nincs is ugyan irott kartellgezés — kivéve a talpfeldolgozó üzemeket — hallgatólagosan jóváhagyott megállapodást kötöttek egymással még az év elején, hogy bármilyen olcsón is venné valamelyik terület a nyersbőrt, azt az egész országban kifelé, vagyis a bőr- és cipőkereskedők felé, egységesen fogják számitani. Egységesen magasán. Így ha egy gyár képviselőjének sikerült valamelyik vidéken 12—15 százalékkal olcsóbban vásárolni óriási mennyiségű nyersbőrt, a bőrarak azért fennmaradtak a maguk magas színvonalán.

A nyári magas áremelkedéseket a bőrgyárak azzal okolták meg, hogy nyersbőrben óriási a kivétel a nyugati államok felé, sőt Szovjet-országra is nagymennyiségű nyersbőrt vettőlünk.

Távol áll tőlünk, hogy a cipő- és bőrkereskedők siránkozásaira építsünk, mert a magas árak hasznát ők is lehúzzák maguknak, végül is csak a feldolgozó iparos veszt rajta, de tényként le kell szögezzük, hogy a nyári bőrarak feltétlenül magukkal hozták azt a körülményt, hogy az összeomlás elkerülhetetlenné vált.

Azt is mondhatná valaki, hogy a július—augusztusi bőraraknál kevesebb most a kurzus. Igaz, de ez csak látszólagos, legalább is egyelőre, mert ezzel szemben a bőrárak olyan silány minőségűek, hogy a bőrfeldolgozó iparosoknak igen sok kellemetlenségük van a rossz minőségű áru miatt.

A lapokban már cikkek jelentek meg, hogy az egész világon megrendült a helyzet a bőrarakban. Ezt megint csak a bőrkartell manőverének kell tulajdonítanunk, mert külföldön jóval olcsóbbak voltak minden időben a nyersbőrök, mint itt, ahol az ország lakosságának jelentős része foglalkozik állattenyésztéssel. Megtörtént már többször az

az eset, hogy a nagy vám ellenére is, egyes helyekre külföldről szállították a nyersbőrt.

A bőrkartell ennek ellenére sem okult, hanem indokolatlanul tovább tartotta az árakat. A következők most kezdenek mutatkozni.

Sírnak a kereskedők, hogy üzleti forgalmuk a minimum alá csökkent. A téli szezonra való tekintettel felhalmozott árumennyiség szinte érintetlenül áll. Pedig szezon van és mindenki most veszi meg téli szükségletét. Azaz csak venné. Mert senki sem vásárol. És itt van a kartell bukása. Mert a feldolgozó iparosan, a kereskedőn keresztül a legnagyobb hasznot mégis csak a bőrgyár húzza, de ugyancsak a bőrgyár érzi meg leginkább, ha később is, ennek az üzleti pangásnak a következményeit. A lakosság legnagyobb része közepes minőségű cipőt visel. Azonban ennek a kissé gyenge minőségű árunak az ára egy cseppet sem közepes. Sőt, igen magas, úgy, hogy a közönség nem tudja megfizetni.

Tehát a közönség nem vásárol. A cipőkereskedő meg okult a múlt évi hócipő-krachon, amelyen óriási veszteséget szenvedett, most csak bizományban hajlandó elfogadni árut, ami azt jelenti, hogy a megmaradt áru visszamegy a gyárnak, jelen esetben pedig, mivel a gyárak jelentik a láthatatlan bőrkartell is, magának a kartellhez tartozó üzemnek, ami veszélyt jelent.

Ha valaki sztrájkot szervezett volna a cipősök ellen, akkor sem sikerülhetett volna jobban az az összefogás, ami a fogyasztó közönség körében most megnyilvánul.

Azt mondják, az élet 15—20 százalékkal drágult meg. Éppen ezek a kartellek drágítottak meg, tehát rá kell őket venni, hogy ugyancsak ők állítsák vissza a két év előtti helyzetet. Mert két év előtt a nyersbőr 30—40 lej volt, most meg 65—70 lej. Legalább is így állítják egységesen a bőrkartellek. A valóság pedig az, hogy éppen ők erőszakolták fel ilyen hihetetlenül magasra az árakat, hogy minden vonalon hasonló drágítást tudjanak végrehajtani.

Egy bőrszakértő megjegyzése szerint a jelek arra mutatnak, hogy koratavasra várható az összeomlás, esetleg már február végén is jelentős áresések lesznek. A bőrkartell belátja tévedését és siet visszaállítani a normális helyzetet.

Miért nem akar hozzájárulni a nagyváradi iparososság az ottani betegsegélyző palota építéséhez?

Ezelőtt két évvel az országos Társadalombiztosító nagyváradi intézete elhatározta, hogy palotát épített. Ehez kérte az iparosok hozzájárulását is oly módon, hogy két lejes pótdíjakat akart beszedni, minden biztosított tagtól. Az iparosok azonban már akkor nem voltak hajlandók ilyen áldozatra és nem fizették a két lejes illetéket. Az ügy két évig húzódott anélkül, hogy pozitív eredményt ért volna el a betegsegélyző.

Nemrégben a Nagyváradi Kisipari Liga népes gyűlést tartott, amelyen a betegsegélyző pénztár kiküldötte szóvátette ezt a kérdést is. A vita során az iparosok leszögezték, hogy azért nem hajlandók hozzájárulni egy palota felépítéséhez, mert semmi garanciát nem kapnak arra vonatkozólag, hogy a betegetket más bánásmódban fogják részesíteni, mint eddig.

Ugyanis az iparosok régi panasza az, hogy a betegsegélyzőnél működő orvosok nem szentelnek kellő figyelmet a betegeknek, azonkívül egy szobában folyik a rendelés a különböző természetű betegek részére, ami véleményük szerint igen ártalmas. A második nagy sérelmük, hogy a betegsegélyző győgszertára nem rendelkezik a kellő orvosságokkal és a betegeknek nagyon sokat kell eltölteniük, amíg egy orvosságot meg tudnak szerezni.

Leszögezték a gyűlésen, hogy csak abban az esetben lehet szó a kért segítség megadásáról, ha a betegsegélyző garanciát ad, hogy a különböző természetű betegségeket külön teremben fogják orvosolni, ha minden tagnak szabad orvosválasztást biztosítanak, végül, ha szabad győgszertárválasztást engedélyeznek a tagoknak.

Ezek a követelések memorandum formájában való megszövegezésére a Kisipari Liga november közepén táján újabb gyűlést fog összehívni, amelyen véglegesen fognak dönteni ebben a kényes kérdésben.

INDUSTRIA DE HORNAR

Calvarul măștrilor hornari din județul Timiș-Torontal

Cincisprezece familii aruncate pe drumuri fără nici un motiv — Prefectura județului nu respectă deciziunea definitivă a Curții Locale Administrative

După cum am arătat în coloanele revistei Viața Industrială, contradicțiile între textele legii industriale din 1884 rămase în parte în vigoare, conform dispozițiilor legii pentru organizarea meseriilor și între textele confuze ale legii administrative, dau naștere la interpretări eronate și la măsuri abuzive în detrimentul hornăritului și măștrilor hornari.

Pentru justificarea afirmațiilor noastre este suficient să invocăm cazul măștrilor hornari din Timiș-Torontal, Satu-Mare, Dej, Carei (cel din urmă este adus înaintea asociațiilor măștrilor hornari într-o scrisoare publicată în numărul de azi a revistei noastre. Redactor.) etc. cari au fost suspendați fără nici un just motiv din circumscripțiile lor și înlocuiți în parte cu oameni, cari n'au nici o pregătire profesională cerută de legea meseriilor.

De astă dată ne vom ocupa în mod special de calvarul măștrilor hornari din Timiș-Torontal. După informațiile primite, dl. avocat Baboș din Timișoara — până în prezent nu se știe din ce scopuri, — a adunat din județul Cluj vre-o 20—30 tineri neisprăviți și cu complicitatea unor măștri hornari din Timiș-Torontal, a reușit să obțină cartea de calificare pentru aceștia, după un stagiu de ucenicie maximum de 3 luni. Nu vrem să ne ocupăm de astă dată cu procedura ilegală a autorității industriale care le-a eliberat cărțile de calificare contrar dispozițiilor legii, care prevede un stagiu de ucenicie de cel puțin 3 ani. Nu ne ocupăm mai detaliat nici cu pericolul ce rezultă din exercitarea meseriei de hornar de către indivizi necalificați, ci ne vom mărgini a relata procedura ilegală a prefectului de Timiș-Torontal.

În 9 Decembrie 1935 dl. prefect al județului Timiș-Torontal a ordonat preturilor de plasă să suspende

măștrii de circumscripții numind în locul lor pe protejații dlui avocat Baboș.

Dl. Gheorghe Görög, maestru hornar din Chizătău, unul dintre cei 15 măștri suspendați, a apelat deciziunea comunicată prin prețura la Curtea Locală Administrativă din Timișoara, unde s'a anulat aceasta deciziune ilegală și s'a dispus ca maestrul hornar să fie repus în drepturile sale.

Hotărârea Curții nefiind atacată cu recurs nici de pretură nici de prefectura ci numai de o terță persoană: de către »hornarul« numit în locul lui Görög, ar fi trebuit să fie considerată ca definitivă, dar nici pretura nici prefectura nu voiau să audă de executarea deciziunii Curții. Cauza lui Görög cu apelantul »hornar« se găsește azi înaintea Inaltei Curți de Casație.

După multe stăruinși, prefectura plasei l-a reintegrat pe maestrul Görög în circumscripția sa, — dar culmea ironiei — în ziua în care i'sa înmănat deciziunea de reintegrare, a fost suspendat din nou. Bietul maestru hornar s'a adresat din nou Curții Locale Administrative și în mod natural, a câștigat procesul și de astă dată.

„Hornarul“ delegat în locul lui Görög, a apelat din nou deciziunea Curții Locale Administrative la Curtea Centrală Administrativă din București, unde în luna Iunie 1936, s'a respins apelul, iar prefectura a fost îndrumată să-l reintegreze pe Görög Gheorghe în drepturile sale.

Cum prefectura a refuzat să respecte deciziunile Curții Locale și Curții Centrale Administrative, maestrul hornar exasperat, s'a adresat printr'un memoriu Majestății Sale Regelui, arătând seria de ilegalități ce se comit în dauna lui.

Cabinetul Majestății Sale Regelui a ordonat o anchetă, care a stabilit drepturile maestrului hornar, dar prefectura nu l-a reșazat în drepturile sale nici după terminarea anchetei, pe motivul că prima deciziune a Curții Locale Administrative apelată nu de prefectură, ci de un oărecare Petre Pop, numit de prefectură în locul lui Görög, se găsește încă în curs de judecată la Inalta Curte de Casație.

Având în vedere că Gheorghe Görög nu este singura victimă răstăl măcirilor diferitelor texte de legi confuz redactate și a măsurilor administrative abuzive, ci mai sunt alți 14 măștri hornari în județul Timiș-Torontal, iar alții în Satu-Mare, Carei, Dej, etc. atragem atențiunea binevoitoare dlui Ministru de Interne cu rugăminte să găsească o soluție în acord cu dl. Ministru al Muncii pentru reglementarea hornăritului în mod corespunzător legilor în vigoare, ca acești meseriași, cari au muncit ani de-a rândul, apărând avutul public și particular, să nu fie aruncați pe drumuri muritori de foame.

Mihai Darida

A legszebb kivitelü ruhák készülnék
leszállított arak mellett
A legujabb öszi szövet újdonságok
megérkezettek raktárunkba

Herkovits
testvérek uriszabóságába
CLUJ Str. Vlahuța 2.

văd. **Petrica Cornelia**
maestru hornar
DEVA

Caută conducător.
Salar după învoială.

Scrisoarea disperată a unui măestru hornar către redacția revistei „Viața industrială”

Măestrii hornari din Carei și Satu-Mare, privați nedrept de posturile lor, pretind mișcare regnicolară

Viața Industrială cu forță și sârguință nealterată se străduiește a proteja interesele meseriașilor căzuți în situație gravă. Ca un ecou al acestor străcuințe, am primit o scrisoare din Carei, prin care dl. Francisc Dipold, măestru hornar scos din post, descrie situația deplorabilă, în care se află dânsul împreună cu colegii săi. Întru cele de mai jos reproducem detaliile mai importante ale acestor scrisori:

Prea stimată Domnule Redactor! Subsemnații, referindu-ne la Viața Industrială, numărul din 15 Octombrie 1937, cu adâncă nedumănire Vă comunicăm, că noi, cari cel puțin de cincizeci de ani suntem în serviciul hornăritului, suntem deja de doi ani și jumătate privați de exercitarea acestei meserii. Cu drept cuvânt putem susține, că nicăeri cauza măestrilor hornari nu este într-o situație atât de mizerabilă, ca și la noi și la colegii sătmăreni. Ceace s'a petrecut cu noi, se poate petrece în oricare moment în toate ținuturile țării. Urmează deci, ca în adevăr să se cumpănească foarte bine invitația Vieții Industriale, ca toți măestrii hornari din țară să se unească pt. apărarea intereselor lor și pentru a-și salva existența prin meserie. Am cheltuit sumedenii de bani, plăcind advocați, remedii de drept, azi suntem deja epuizați, buzunarele ni s'au golit. Afât timp, cât am putut, am cotizat și am plătit la Sindicatul din Satumare, am cotizat la asociația din Cluj și am vărsat bani la Federația din Sibiu. De doi ani și jumătate ne curge procesul, față de aceasta suntem într'o situație materială deplorabilă, și este de temut, că »boala« noastră va molipsi și pe colegi.

Tocmai din aceste considerente trebuie să se facă ceva, până nu va fi prea târziu. Colegii, cari mai au mijloace, fără multă meditare să procedeze de a angaja pe un avocat, care să lupte pentru interesele noastre cu deplin succes, care să se adreseze deadreptul ministerului competent, exoperând remedii prejudicilor noastre prea arzătoare. Colegii mai avuți au obligațiunea,

să-și adune forțele și să ne vie în ajutor, ajutându-ne doar pe noi, promovă și cauza lor proprie.

Vă rugăm, Domnule Redactor, însușiți-Vă treaba noastră, convocați la Cluj pe măestrii hornari, comunicați-le cuprinsul scrisorii noastre și expuneți-le, că trimitătorii scrisorii se află într'o strâmtoare, din care pot fi scoși exclusiv și numai prin colaborarea tuturor colegilor din țară.

Domnule Redactor, Vă mulțumim în prealabil pentru răbdarea Dv. și pentru bunăvoința dovedită față de noi, și cerându-Vă iarăși ajutorul, am rămas cu stimă:

Francisc Dipold,
măestru hornar și consoții.

*

La cele cerute în scrisoarea de mai sus, Viața Industrială răspunde în felul următor: Plângerea colegilor din carei și din Satumare o comunică nu numai hornarilor clujeni, ci tuturor hornarilor din țară, cari au obligația morală să dea o mână de ajutor și să facă tot ce este posibil, ca Francisc Dipold și consoții, scoși pe nedrept din posturile lor, să ajungă iarăși la pâinea lor după o luptă grea dusă timp de doi ani și jumătate.

Despre regulamentul de hornărit

Conform legii Administrative din 27 Martie 1936, comunele pot să-și facă regulamente pentru organizarea diferitelor servicii comunale cu caracter de folos public și prin ele să fixeze taxe pentru locuitorii ce profită de pe urma efectuării lucrărilor organizate prin aceste regulamente. Intre aceste servicii este prevăzut și serviciul curățirii coșurilor (hornăritul). În vechiul regat, hornăritul n'a fost niciodată organizat ca serviciu public.

În ținuturile alipite a fost organizat ca serviciu particular sub control public de interes obștesc în baza legii industriale din 1884, prin regulamente județene în baza cărora Prefectura Județului împărțea Județul în circumscripții de hornărit iar Pretorul Plasei în calitate de referent al autorității industriale numea pe hornarul de circumscripție pe baza de concurs.

În vechiul regat chestiunea se prezintă mai simplu pentru comune, fiindcă ele alcătuiesc pentru prima oară aceste regulamente în raport cu interesele proprii și actuale, neavând nici un fel de obligațiune față de terța persoană.

În ținuturile alipite chestiunea se prezintă cu totul alta, fiindcă noua lege Activă a găsit aci serviciul de hornărit organizat și funcționând perfect în fiecare comună.

De aci o serie de întrebări: Ca situație are hornarul vechiu în fața souii legi? Dacă taxele le hotărăște Primăria ele pot fi mai mici decât erau fixate prin regulamentul Județean? Dacă circumscripția hotărâtă prin regulamentul Județean cu satele ce o compun este ea definitivă? Când poate comuna sa numească hornar comună și în ce formă, deoarece azi funcționează hornar de circumscripție numit în baza vechiei legi? Cum și când se poate face azi o circumscripție de hornărit?

Răspunsul la aceste întrebări vom da în numărul nostru viitor.

Mihai Arifeanu
avocat, București.

Józan életi nős, vagy nőtlen kéményseprő segédet keresek azonnali belépésre. Czim: Csizmazia Adalbert, Salonta, Str. Jokai 3. — Fizesés meg egyezés szerint.

La căderea părului:

Petrol EGGER

KÉMÉNYSEPRŐ IPAR

A temesmegyei kéményseprőmesterek kálváriája

Tizenöt családot dobtak ki az utcára ok nélkül - A vármegyei prefektus nem tartja tiszteletben a közigazgatási bíróság határozatát

Az Ipari Életben már rámutatunk azokra az ellentmondásokra, amelyek 1884-es ipartörvény érvényben maradt részei és az új közigazgatási törvény néhány nem egészen világos szaka sz a között van. Ezek az ellentmondások azonban rossz magyarázatokra adhatnak alkalmat, valamint olyan intézkedésekre, amelyek a kéményseprőmesterek kárára vannak.

Heogy állításunkat igazoljuk, elégség s, ha felemlítjük a szatmári, dési és nagykárolyi mesterek szomorú esetét. (Az utóbbi városból panaszos levelet is közlünk.) Az itteni kéményseprőmestereket minden ok nélkül kitétték kerületükből és helyükbe olyan embereket ültettek, akik semmiféle olyan képesítéssel nem rendelkeznek, amelyeket az ipartörvény előír.

Ebben a cikkben csupán a temestorontálmegyei kéményseprőmesterek kálváriáját akarjuk iparos testvéreink elé tárni. Értesülésünk szerint, egy Babos nevű temesvári ügyvéd 20—30 fiatalembert toborzott össze Kolozsvárról, akiknek háromhavi inaskodás után sikerült segédkönyvet szerezni. A temesvári iparhatóságok ezen törvénytelen ségével nem akarunk most foglalkozni, sem pedig azzal a veszélylyel, amely abban a tényben rejteződik, hogy képesítés nélküli egyneket tesznek ilyen felelősségteljes állásokba, most csupán a temesmegyei prefektus törvénytelen cselekedeteit akarjuk megvilágítani.

1935 december 9-én a temesi prefektus rendeletet adott ki az összes szolgabíróknak, hogy függeszék fel a helyi kéményseprőmestereket és helyükbe ültessék Babos ügyvéd pártfogoltjait.

Görög György Chizátäu községbeli kéményseprőmester — egyike a 15 felfüggesztettnek — megfellebbezte ezt a határozatot a helyi közigazgatási bírósághoz, ahol megsemmisítették a prefektus törvény-

telen intézkedését és elrendelték, hogy a kéményseprőmestert helyezzék vissza állásába.

A közigazgatási bíróság határozatát, amelyet sem a prefektura, sem pedig a szolgabíró nem fellebbezett meg, csupán a Görög helyébe kinevezett »kéményseprő« jogerősnek kellett volna tekinteni, azonban senki nem akart még csak hallani sem a bíróság rendelkezéseinek végrehajtásáról, A fellebbező »kéményseprő« beadványa jelenleg a legfelsőbb semmitőszéknél van.

Végre sok utánjárás után a szolgabíró visszahelyezte állásába Görög kéményseprőmestert, azonban — a sors iróniája — ugyanaznap újból fel is függesztették állásából. A szerencsétlen kéményseprőmester a közigazgatási bírósághoz fordult, ahol természetesen ismét megnyerte a pert.

Görög helyébe beültetett »kéményseprő« ezuttal a központi közigazgatási bírósághoz fellebbezett,

ahol azonban 1936 januárjában elutasították a fellebbezést, ugyanakkor a prefektura utasítást kapott, hogy Görög Györgyöt helyezték vissza jogaiba.

Mivel ennek ellenére a prefektura nem adta vissza állását, Görög levelet írt Ófelségének, a királynak és levelében elpanaszolta azokat a jogtalanságokat, amelyek érték.

A kabinetiroda vizsgálatot rendelt el, amelynek során megállapították Görög panaszának jogosságát, azonban a prefektura még mindig nem helyezte vissza a szerencsétlen embert azon okból, mert az első ítékezés elleni fellebbezést, amelyet egy Pop Petro nevű ember adott be, a legfelsőbb semmitőszék előtt fekszik.

Tekintettel arra, hogy Görög nem az egyedüli áldozata a törvény félremagyarázásának, hanem még 14 kéményseprőmester jutott hasonló sorsban, (hogy ne említsük a szatmári, károlyi, dési stb.) jogtalanságokat, felhívjuk a belügyminiszter figyelmét, kérve, hogy a munkaügyi minisztériummal karöltve találjanak valami módot, hogy a kéményseprőmesterek ügyét a jelenleg érvényben lévő törvények szellemében rendezzék, azoknak a mestereknek az ügyét, akik hosszú-hosszu éveken keresztül megvédték a köz- és magánvagyon t a tűzborzalmas pusztításai ellen, hogy ezek a mesterek családjukkal együtt ne kerüljenek ki az utcára, a nyomorba.

Darida Mihály

A kéményseprés szabályrendelete

Az 1936 március 7-én megjelent közigazgatási törvény értelmében a községek szabályrendeletet készíthetnek különböző községi üzemek létesítésére, amelyek közérdekeket szolgálnak és ezekben a szabályrendeletekben a községeknek joguk van a lakosságra taxákat kivetni azon szolgálatok ellenében, amelyeket épen a szabályrendeletek értelmében nyújtottak is. Ezek között a községi üzemek között van a kémények tisztántartása is.

Az Ó-királyságban a kéményseprés sohasem volt közszolgálat. A csatolt területeken a kéményseprés mint magán szolgálat volt megszervezve, hivatalos ellenőrzés alatt, az 1884-es ipartörvény alapján. A vármegyei szabályrendeletek alapján a prefektus felosztotta a megyét kerületekre, míg a szolgabíró,

mint elsőfoku iparhatóság pályázat útján kinevezte a kerületi kéményseprőmestert.

Az Ókirályságban a kérdés egészen egyszerű. A közigazgatási törvényt minden záradék nélkül lehe telt érvényesíteni, mert nem volt semmiféle kötelezettség harmadik, jelen esetben tehát a már működő kéményseprőmesterrel szemben. A csatolt területeken azonban egészen másképen áll a helyzet. Az új közigazgatási törvény itt már megszervezett kéményseprő szolgálatot talált, amely teljesen rendben, minden községben működött.

Itt azután egy egész sereg kérdést kell feltennünk: Milyen helyzetben van a régi kéményseprőmester az új törvény rendelkezéseivel szemben? Ha a község szabja meg a taxákat, azok lehetnek-e

kisebnek, mint az a megyei szabályrendeletben meg volt szabva? Azok a kéményseprő kerületek, amelyeket az 1884-es törvény alapján szervezett a megye tanács, érvényesen működnek továbbra is? Mikor és milyen módon nevezhet ki a község új kéményseprő mestert, tekintve, hogy jelenleg a régi tör-

vény alapján kinevezett mesterek működhetnek?

Mikor és milyen módon lehet új kéményseprőkerületeket létesíteni?

Ezekre a kérdésekre a következő számunkban visszatérünk.

Mihail Arifeanu
ügyvéd, București

Egy nagykarolyi kéményseprőmester kétségbeesett levele az Ipari Élet szerkesztőségéhez

Országos megmozdulást kérnek a jogtalanul kidobott nagykarolyi és szatmári kéményseprőmesterek

Az Ipari Élet változatlan erővel és szorgalommal siet a nehéz helyzetben levő iparosok érdekeinek védelmére. Ennek visszhangjaként kaptuk a nagykarolyi levelet, amelyben Dipold Ferenc kerületétől megfosztott kéményseprőmester leírja azt a szomorú helyzetet, amelyben ő és társai vannak. A levél fontosabb részeit alább közöljük:

Tekintetes Szerkesztő Ur! Mi, alulírottak, hivatkozva az Ipari Élet 1937 október 15-i számára, szomorú szívvel közöljük, hogy mi itt Nagykarolyban, akik legalább ötven éve állunk a kéményseprés szolgálatában, már két és fél éve vagyunk megfosztva ezen mesterség gyakorlásától. Mi igazán elmondhatjuk, hogy a kéményseprő mesterek ügye sehol sem áll olyan rosszul, mint nálunk és a szatmári kollegáknál. Ami velünk megtörtént, az minden pillanatban megtörténhetik az ország bármelyik részében, éppen azért komolyan kell venni az Ipari Élet azon felhívását, hogy az ország összes kéményseprőmesterei tömörüljenek érdekeik megvédésére. Mi már annyit költöttünk ügyvédre, jogorvoslásra, hogy kimerültünk, zsebünk teljesen üres.

Amíg módunkban volt, fizettük a szatmári egyesületet, fizettük a kolozsvári egyesületet és fizettük a szebeni egyesületet. Két és fél éve folyik a perünk, nagyon súlyos helyzetben vagyunk és félős, hogy a mi »betegségünk« a többi kollegákra is áterjed.

Éppen azért addig kell tenni valamit, amíg lehetséges. A tehetősebb kollegák ne sajnálják a pénzt egy olyan ügyvéd fel fogadására, aki sikerrel harcol az érdekeinkért, aki magához az illetékes miniszterhez fordul és kiharcolja jogos

sérelmünkre az orvoslást. A tehetősebb kollegáknak kötelességük összetömörülni és rajtunk segíteni. Mert amikor rajtunk segítenek, ugyanakkor a saját maguk ügyét is előre viszik.

Kérjük Szerkesztő Ur, vegye magát a mi helyzetünkbe, felkér-

jük, sziveskedjék ott Kolozsváron összehívni a kéményseprő iparosokat, tessék velük közölni leve-lünket és elmondani nekik, hogy a levélküldők olyan nagy bajban vannak, hogy csakis egy országos összefogás segíthet rajtuk.

Tekintetes Szerkesztő Ur, köszönjük előre is szíves türelmét és jóindulatát és megegyszer kérve segítségét, maradunk tisztelettel:

Dipold Ferenc és társai
kéményseprőmesterek.

*

A levélben kértekre az Ipari Élet úgy adja meg a választ, hogy nem csak a kolozsvári kéményseprőmesterek tudomására hozza a nagykarolyi és szatmári kollegák panasztát, hanem az ország összes kéményseprőmestereinek, akiknek erkölcsi kötelességük segíteni és mindent megtenni, hogy Dipold Ferenc és kerületeikből jogtalanul kitett társai két és fél évi küzdés után ismét kenyérkeresethez jussanak.

Pentru ce nu înțeleg industriașii din Oradea să contribuie la construirea palatului Casei Cercuale din acél oraș

Inainte de aceasta cu doi ani, Casa de Asigurări Sociale Oradea a luat hotărîrea să-și construiască o reședință. La această operă a cerut contribuție din partea industriașilor, prin impunerea unei cotizații suplimentare de doi lei pe fiecare cap asigurat. Industriașii însă, deja atunci n'au fost dispuși să aducă această jertfă și au refuzat să plătească suplimentul de doi lei. Cauza s'a trăgănat timp de doi ani, fără de a se ajunge vre-un rezultat pozitiv.

În ultimele zile, Liga Meseriașilor din Oradea a ținut un congres asistat de un imens public, în care cauză palatului a fost tratată din partea delegatului Casei Cercuale. În cursul discuțiilor, meseriașii au stabilit, că nu vor să contribuie la construirea palatului pe motivul, că nu li se dă nici o garanție cum-că pacienții vor fi tratați în viitor altfel, decât au fost tratați până acuma.

Ori, meseriașii reclamă, că medicii Casei nu consacră pacienților destulă atențiune, mai departe, că

consultația se face în aceeași încăpăre pentru pacienții cu diferite boli, ceea ce — după părerea lor — este un inconvenient mare. Al doilea prejudiciu mare este, că farmacia Casei nu dispune de medicamentele trebuincioase și pacienții trebuie să pierdă mult timp, până ajung la un medicament.

În congresul meseriașilor s'a mai declarat, că nu va putea fi vorba de acordarea contribuției, decât în cazul, dacă Casa Asigurașilor va garanta, că diferitele boli se vor trata în săli separate, dacă se asigură fiecărui membru dreptul, să-și aleagă liber pe medic, în fine dacă li se acordă dreptul, să aleagă liber farmacia, dela care se aprovizionează cu medicamente.

Liga Meseriașilor va convoca pentru mijlocul lunii Noemvrie o adunare nouă, pentru a rezuma pretențiunile în forma unui memoriu și a decide în mod definitiv în această chestiune foarte delicată.

TRIMITETI ABONAMENTUL
REVISTEI VIATA INDUSTRIALĂ I

INDUSTRIA FRIZERIA

Slăbiciunea sindicatelor de frizeri, stătoarea în permanentă luptă, a dat naștere la cooperativa primejdioasă pentru meserie

E un proverb vechiu, că acolo unde doi se ceartă, al treilea se bucură. Adevărul acestui proverb este justificat și de cazul frizerilor din Cluj. Ori, precum se știe, în Cluj funcționează actual două sindicate de frizeri. În definitiv, ambele sindicate și-au defipt aceleași scopuri: apărarea intereselor breslei. În practică însă aceste două uniuni în loc de a căuta și a găsi o oarecare posibilitate, să elimineze diferențele și să colaboreze, va să zică, unindu-se, să desfășoare o muncă eficace în interesul meseriei lor, deocamdată își concentrează toată energia întru a călca una pe alta și amândouă uniuni, cu nădejdea, că vor eși triumfători din această luptă.

Această luptă nefericită, care curge de luni de zile, n'a sosit încă la sfârșit. Părțile combatante încă n'au arborat semnul păcii: steagul alb, deși în ultimele săptămâni s'au răspândit zvonuri că cele după tabere vor veni probabil la acord. Precum arată însă tratativele au eșuat, deși chiar și aceia, cari au observat certurile zădarnice ale acestor două sindicate de frizeri, dela o anumită distanță, au aflat, că singur bransa are de pierdut, pentru că pe când colegii formând două fronturi, duc o luptă până la sânge, uită menirea lor adevărată, apărarea breslei lor.

Astfel nu este de mirat, că s'a născut ideea de a se folosi de cearta sindicatelor, cu omiterea formelor și dispozițiilor legale, cu ajutorul dlui profesor universitar Ginga și colaborarea câtorva muncitori frizeri, s'a înființat cooperativa de frizeri și în atelierul nou al cooperativei sunt serviți clienții, atât doamnele, cât și domnișoarele, cu prețuri de dumping.

Azi deja aproape toate meseriile fără excepție resimt prețurile efține ale atelierului cooperativei și mai afunde. Sindicatul ar avea menirea, ca să între în luptă pe acest teren, pentru apărarea breslei, dar momentan n-au timp pentru aceste lucrări, trebuind dintâi să termine lupta pornită, și după ce una din cele două uniuni va fi încetată din viață, cea rămasă va face eventual

și pentru interesele breslei — dacă nu va fi prea târziu...

BORBÉLYIPAR

Az egymással harcoló borbélyszindikátusok gyengesége hívta életre a szakmát veszélyeztető szövetkezetet

Régi közmondás, hogy ahol ketten veszekednek a harmadik jár jól. A közmondás igazságát látszik bizonyítani a kolozsvári borbélyok esete is.

Ugyanis mint ismeretes Kolozsváron jelen pillanatban két borbélyszindikátus működik. Végeredményben mindkét szindikátus egy és ugyanazt a célt tűzte ki maga elé: a szakmai érdekek megvédését. A gyakorlatban azonban a két egyesület ahelyet, hogy keresné és megtalálná a lehetőségét annak, hogy a személyi ellentéteket áthidalják és egymással fuzionálva, illetve öszeolvadva, valóban a szakma érdekében fejtenének ki hasznos ténykedést, egyelőre minden energiájuk arra összpontosul, hogy egymást megelőbb eltiporhassák s mindkét egyesület bizakodik, hogy a megindított harcból győztesen fog kikerülni.

A hónapok óta dúló áldatlan harc még mindég nem érkezett el a befejezéséhez. A szemben álló felek még nem tűzték ki a béke jelét, a fehér zászlót, bár az utóbbi hetekben olyan hírek terjedtek el, hogy talán a két tábor között sikerül létrehozni a megegyezést, Sajnos, azonban mindezekig ez nem sikerült. Pedig azok is, akik csak kellő távlatból figyelik a két borbélyszindikátus meddő küzdelmét rájöttek, hogy amíg a szembenálló felek késhegyig menő heves harcot folytatnak, megfelelnek tulajdonképeni hivatásukról, a szakmai védelemről.

Igy aztán senki sem csodálkozhat, hogy kihasználva a két egyesület veszekedését, a törvényes formák mellőzésével Ginga egyetemi tanár támogatása révén néhány segéd bevonásával fodrásszövetkezetet alakítottak s a szövetkezet ujonnan megnyitott üzletében dumping ára-

kon szolgálják ki úgy a hölgy-, mint a férfi vendégeket. Ma már szinte kivétel nélkül minden üzlet megérzi a »szövetkezeti« üzlet olcsó árait s valószínű, hogy későbbben a szakmában ez még érezhetőbbé válik. A szindikátusok hivatása volna ezen a téren a szakmai védelem érdekében sikra szállani, de pillanatnyilag erre nincsen idő, mert előbb a megindított harcot kell befejezni s majd ha a két egyesület közül az egyik elvérzik, amelyik a porondon marad, talán lépéseket tesz majd a szakma érdekében is — ha nem lesz már késő...

A borbélyipar érdeke is megköveteli, hogy a harcban álló két egyesület valamilyen formában kösse meg a békét, találja meg az együttműködés lehetőségét, amely annál könnyebben keresztül vihető, mert végeredményben mindkét egyesület egy célkitűzéssel működik, legfeljebb a személyi torzalkodások — amik könnyűszerrel áthidalhatók — vertek éket közéjük.

!Játszanak bizalommal a

Loteria de Stat

**„Colectura
Oficiala”-nál.**

Főelárusítóhely:
Cluj, Strada Regina Maria 46.

INFORMAȚIUNI

Cititorilor noștri!

Cu ziua de azi îi dăm drumulla al șaselea număr. Suntem convinguți, că în acest timp de șase luni ne-am dobândit foarte mulți prieteni, pentru că am intrat curajos în luptă pentru apărarea intereselor meseriașilor. Acestor abonați credincioși le trimitem acum mulțumirile noastre, rugându-i, să nu ne părăsească întru situația materială precară în care ne aflăm cu toții, și să ne sprijinească și mai departe cu abonamentul lor, ca să-i putem încuraja și noi. Pe acei cititori, cărora le-am expediat exemplare de probă îi rugăm, să ne ajutoreze prin abonarea revistei noastre întru continuarea activității noastre pt. că prin acest ajutor își promovează cauza proprie și a colegii meseriași. În speranța, că mulți, cari până azi n-au aderat încă la tabăra abonaților noștri, se vor grăbi să ne vie în ajutor, îi dăm drumul la a' șaselea număr, și astfel începând un semestru nou vom continua să apărăm cu cel mai bun succes interesele meseriașilor.

VIAȚA INDUSTRIALĂ

«Viața Industrială» a reușit să câștige ca jurisconsult al revistei pe Dna Dr. Zenobia Gutiu Pavelescu avocată. Ceterii noștri sunt rugați ca cu orice chestie juridică să se adreseze redacției revistei »Viața Industrială«, unde vor primi rezoluție imediată și perfectă.

S'A INTENTAT ACȚIUNEA PENALĂ ÎMPOTRIVA 50 MESERIAȘI DIN CAREI. Meseriași din Cărei, deasemenea grav atinși de dispozițiunea legii de a avea fiecare meserias carte de meșter pentru fiecare ramură de meserie, nu s'au prea grăbit să satisfacă acestor prevederi. Camera de Muncă filiala Carei a denunț la poliției cincizeci de meșeriași, car nu și-au scos cartea de meșter pentru întreprinderea ilicită de lucrări. În contra celor denunțați s'a intentat acțiunea penală.

CAMERA DE MUNCĂ DIN ODORHEIU ȚINE EXAMENE DE CALFE ȘI MEȘTERI. Camera de Muncă din Odorheiu a publicat pentru data de 15 Noemvrie examenele pentru obținerea cărților de calfe și de meșteri. Având în vedere, că până acuma s'au prezentat foarte puțini, examenul se va amâna probabil pentru un termen nedeterminat. De altfel se vor chema la examen deocamdată numai meseriași pantofari, tâmplari, dulgheri, cismari, lăcătuși, frizeri, brutari, zidari, măcelari, croitori și fierari.

ȘI ACELE SOCIETĂȚI SUNT OBLIGATE A PLĂȚI IMPOZITUL MINIMAL, CARE NU FUNCȚIONEAZĂ. Camera de Industrie și Comerț din Cluj a înaintat ministerului de finanțe o cerere, ca acele societăți anonime industriale și comerciale, care deși au brevetul de industrie, nu funcționează, să fie scutite de sub plata impozitului minimal. Ministerul de finanțe a refuzat cererea, prin urmare vor plăti și aceste societăți anonime impozitului minimal. Suntem informați, ca Camera de Industrie și Comerț va interveni pentru a determina ministerul la alte concepție.

S'A DESFIINȚAT ARBITRAJUL INDUSTRIAL ȘI COMERCIAL »LLOYD« DIN TIMIȘOARA. Toată țara a primit cu vie atențiune lupta, care de ani de zile curge între bursa din Timișoara și între arbitrajul industrial și comercial »Lloyd«. În fine, bursa s'a adresat cu consimțământul ministerului de finanțe — Tribunalului, cerând disolvarea acestui juriu de arbitraj. Tribunalul a adus sentință în aceste zile, desființând această instituție existentă de peste 80 ani, ordonând lichidarea averii sale. Societatea »Lloyd« a făcut apel în contra acestei sentințe senzaționale, urmând deci să se continue cauza la Curtea de Apel.

VALOAREA CAMBIILOR PROTESTATE S'A REDUS CU 10 MILIOANE FAȚĂ DE TRIMESTRUL ANTERIOR. Ministerul Justiției și-a scos acum referatul privitor la cambiele protestate în al treilea trimestru adică în lunile Iulie, August și Septembrie. Referatul arată, că în Ardeal au fost protestate 2376 cambii în valoare de 19 milioane 891.394 lei față 2405 polițe în valoarea de 23 milioane 981.238 lei din trimestrul trecut. Precum reiese din referat, Ardealul prezintă ameliorare în privința cambiiilor protestate, mult mai superioară celorlalte ținuturi.

Membrii U. G. I. R.-ului contribuie la fortificarea frontierelor.

Guvernul a adresat industriașilor un apel, cerându-le contribuie la fortificarea granițelor. U. G. I. R. s'a ocupat acum cu această chestiune și a hotărât, că va satisface apelului, contribuind fiecare membru după puterile sale materiale la o sumă destinată la fortificarea granițelor.

Adunarea Uniunii Generale a Micilor Industriași din București.

La 7 Noemb. s'a ținut adunarea Uniunii Generale a Micilor Industriași sub președenția d-lui senator Al. Samoil. Vorbitorii s'au ocupat de toate problemele actuale meșteșugărești: scumpirea materiilor prime și consecințele ei dure; scumpirea lemnului; situația asigurărilor sociale, care e nemulțumitoare; aplicarea legii meseriilor; inactivitatea camerelor de muncă; impozitele; controlul clandestinilor. Joi 11 Noembrie s'a ținut o nouă adunare, unde s'a luat la cunoștință că s'a lansat o listă de subscripție în rândurile membrilor organizației pentru întărirea granițelor.

Ceace trebuie să știe toți meseriașii.

LA 15 NOEMVRIE URMEAZĂ A SE PLĂȚI A SAPTEA RATĂ DE CONVERSIUNE. În sensul legii de conversiune, a șaptea rată de conversiune trebuie plătită la 15 Noemvrie după tabelul stabilit în lege. Cei supuși conversiunii urbane mai au 13 rate egale, iar cei rurali mai au 23 rate, care se micșorează. De altfel a apărut în Monitorul Oficial în luna Octombrie un decret Lege, care îndreptățește pe creditorii de conversiune, cari au primit numai termenul de toleranță de 3 ani, nu însă conversiunea însăși, să-și înainteze protestele până la finea lunii Decembrie. Cel ce omite a se folosi de acest drept, pierde dreptul de a cupune conversiunea debitorului său unei discuții ci toate creanțele sale prevăzute în legea conversiunii, vor cădea sub conversiune.

SE VOR PEDEPSI NU NUMAI MESERIAȘII CLANDESTINI, CI ȘI ACEI PARTICULARI, CARI LUCREAZĂ CU CLANDESTINI. Ministerul industriei și comerțului a dat o dispoziție că în viitor se vor pedepsi nu numai meseriașii clandestini, ci și acei particulari, cari lucrează prin clandestini. Astfel se poate spera, că publicul se va feri de a fi pedepsit și nu va lucra prin clandestini, ci numai cu meșeriași, cari au brevet regulat.

Strasser József

kalapos

Gheorgheni — Gyergyószentmiklós

PALI BÁCSI BORPINCÉJE

STRADA SINCAI

H I R L E K

Olvasóinkhoz!

A hatodik számot bocsájtjuk utjára a mai nap. Tudjuk, hogy ez alatt a hat hónap alatt nagyon sok barátot szereztünk, mert bátran kiálltunk az iparosok érdekeinek megvédéséért vívott harcban. Ezeknek a hűséges előfizetőknek küldjük most köszönetünket, kérve arra, hogy a nehéz gazdasági helyzet ellenére se hagyjanak cserben bennünket, hanem előfizetésükkel továbbra is támogassanak, hogy mi is tudjuk őket támogatni. Azokat az olvasókat, akiknek lapunkból mutatványszámot küldtünk, kérjük szíveskedjenek előfizetésükkel segíteni további munkánkban, mert azáltal, hogy melőlnek állanak, saját magukon és iparostársaikon segítenek.

Abban a reményben, hogy iparostársaink közül sokan, kik még nem előfizetői lapunknak, sietni fognak támogatásunkra, engedjük utjára hatodik számunkat, hogy az új félévet kezdve minél határozottabban szolgáljuk az iparosok érdekeit.

Az IPARI ÉLET szerk. és kiadóhivatala.

Az »Ipari Élet«-nek sikerült megnyerni jogtanácsosul dr. Zenobia G. Pavelescu ügyvédasszonyt. Olvasóinkat kérjük, hogy bármilyen jogi ügyben forduljanak lapunk szerkesztőségéhez, ahol azonnal mindenféle felvilágosítást megkapnak.

ÖTVEN NAGYKÁROLYI IPAROS ELLEN BÜNTETŐ ELJÁRÁS INDULT. A nagykarolyi iparosok, akiket szintén súlyosan érintett az a rendelkezés, hogy minden iparágra külön kell mesterkönyvet kiváltani, nem nagyon ígvezték eleget tenni a rendelkezéseknek. A károlyi munkakamarai fiók most ötven ilyen iparost, aki nem váltotta ki mesterkönyvét, engedély nélküli munkavállalás miatt feljelentett a rendőrségen. A feljelentettek ellen büntető eljárás indult.

AZOK A RÉSZVÉNYTÁRSASÁGOK IS KELL FIZESSÉK A LEGKISSEBB ADÓT, AMELYEK NEM MŰKÖDNEK. A cluj-i kereskedelmi és iparkamara kérvényt nyújtott be a pénzügyminisztériumhoz, hogy azokat az ipari és kereskedelmi részvénytársaságokat, amelyeknek az ipara meg van ugyan, de nem működnek, mentesítsék a legkisebb adó megfizetése alól. A pénzügyminisztérium most elutasító választ adott a kérésre, így ezek a részvénytársaságok meg kell fizessék a legkisebb adót. Ílir szerint a kereskedelmi és iparkamara újabb lépéseket fog tenni, hogy a pénzügyminisztérium más belátásra bírja.

A SZÉKELYUDVARHELYI MUNKAKAMARA SEGÉD- ÉS MESTERVIZSGÁKAT TART. November 15-én hirdette a székelyudvarhelyi munkakamara a segéd- és mesterkönyvek elnyerésére a vizsgákat. Tekintettel arra, hogy eddig nagyon kevesen jelentkeztek, valószínű, hogy ezeket a vizsgákat bizonytalan időre elhalasztják. Egyelőre különben is csak a cipész, asztalos, ács, csizmadia, lakatos, horbély, pék, kőműves, mészáros, szabó és kovács iparosokat hívták vizsgára.

FELOSZLATTÁK A TEMESVÁRI «LLOYD» IPARI ÉS KERESKEDELMI DÖNTŐBÍROSÁGOT. Az egész ország nagy érdeklődéssel figyelte azt a harcot, amely a temesvári tőzsde és a «Lloyd» ipari és kereskedelmi döntőbíró között folyt már évek óta. Végül is a tőzsde a pénzügyminisztérium hozzájárulásával a törvényszékhez fordult, kérve a döntőbíró feloszlását. A törvényszék a minap hozta meg ítéletét, amelyben a több mint 80 év óta működő társulatot feloszlatta és elrendelte vagyonának felszámolását. A »Lloyd« társaság a feltűnést keltő ítéletet megfellebbezte, így az ügy a tábla előtt folytatódik tovább.

10 MILLIÓ LEJJELE KEVESEBB ÉRTÉKŰ VÁLTÓT ÓVATOLTAK MEG, MINT AZ ELŐZŐ ÉVNEGYEDBEN. Az igazságügyminisztérium most adta ki jelentését a július, augusztus és szeptember hónapban, tehát a harmadik évnegyedben megóvatolt váltókról. A jelentés szerint Erdélyben 2376 váltót óvatoltak meg 19 millió 891.394 lejértékben az előző évnegyed 28.981.258 lej értékű 2405 váltójával szemben. Mint a jelentésből kiténik az óvatolt váltók tekintetében Erdély áll a legjobban, mert a javulási arány itt sokkal nagyobb, mint a többi országrészben.

Az U. G. S. tagjai hozzájárulnak a határok megerősítéséhez.

A kormány felhívást intézett az iparosokhoz, akiket a határok megerősítéséhez való hozzájárulásra szólított fel. A romániai iparosok országos szövetsége foglalkozott most ezzel a felhívással és elhatározta, hogy a felszólításnak eleget fog tenni és mindegyik tag tehetségéhez kepest hozzá járulni bizonyos összeggel, a határok megerősítéséhez.

Október hó 17-én a Bádogos Iparosok Szindikátusának taggyűlése. A Kolozsvári Bádogos Iparosok szindikátusa november 17-én, szerdán este 8 órai kezdettel tartja a Carolina-tér 5. szám alatti helyiségében taggyűlését, amelyre kéri minden tag megjelenését.

A Kisiparosok Országos Szövetségének gyűlése Bucurestiben.

Vasárnap november 7-én a Kisiparosok országos Szövetsége Bucurestiben ülést tartott, amelyen az összes aktuális kérdésekkel foglalkoztak: a nyersanyag drágulása és ennek fájdalmas következményei, a tüfiza árának emelése, a betegségyőzőnél uralkodó rossz helyzet az ipartörvény alkalmazása, a munkakamarának nem működése, az adókérdés és a kontárok ellenőrzése. Csütörtökön, november 11-én újabb gyűlés volt, amelyen tudomásul vették, hogy a kisiparosok országos szövetsége tagjai sorában gyűjtőívet fektetett fel a határok megerősítésére.

Amit minden iparosnak tudnia kell

A HETEDIK KONVERZIOS RÉSZLETET NOVEMBER 15-ÉN KELL FIZETNI. A konverziós törvény értelmében a hetedik konverziós részletet november hó 15-én kell fizetni a törvényben megállapított táblázat szerint. A városi konverziósoknak még hátra van a 13 egyenlő részlet, míg a falusi konverziós adósnak 23 mindig kisebbedő részlet. Október hónapban jelent meg a Monitorul Oficialban egy törvényrendelet, amely jogot ad a konverziós hitelezőnek, aki csupán a három éves türelmi időt fogadta el, nem pedig magát a konverziót, hogy tiltakozásukat december végéig adják be. Aki ezt emulasztja, az elvesztette jogát arra, hogy adósának konverzióját egyáltalán vita alá is vegyék, hanem minden konverziós törvényben előírt követelése konverzió alá esik.

NEMCSAK A KONTÁROKAT, DE A KONTÁROKKAL DOLGOZTATÓ MAGÁNSZEMÉLYEKET IS MEGBÜNTETIK. Az ipari és kereskedelmi minisztérium olyan irányú intézkedést adott ki, hogy a jövőben nemcsak a kontárokot büntetik meg, hanem azokat a magánszemélyeket is, akik a kontárokkal dolgoztatnak. Eszerint remélhető, hogy a közönség óvakodni fog attól, hogy megbüntettesse magát és nem fog kontárokkal dolgoztatni, hanem csak olyanul, aki rendes iparendéllyel rendelkezik.

Huzás: november 25-én

VEGYEN SORSJEGYET

a cluj-i cigányzenészek tárgysorsjátékára

10

ÉRTÉKES NYEREMÉNY

Minden dohánytőzsdében kapható 25+1 lejért Főelárusító »Corvin«, Strada Regina Maria 11.

Huzás: november 25-én

Expoziția permanentă a firmelor industriale aparținătoare Camerei de Industrie și Comerț din Cluj

A kolozsvári ipari és kereskedelmi kamarához tartozó ipari cégek állandó kiállítása

În ziua de 5 Noemvrie, în prezența dlui Valer Pop, ministru al industriei și comerțului a fost deschiderea solemnă expoziției firmelor industriale aparținătoare de Camera de Industrie și Comerț din Cluj.

După un scurt serviciu divin, dl Partenie Dan, președintele de onoare și camerei de Industrie, l-a salutat pe dl. ministru Valer Pop, care în cuvintele sale de răspuns și-a exprimat deplina mulțumire asupra frumuseții și aranjării perfecte expoziției.

Organizarea expoziției este meritul dl. Dr. Ștefan Borbély, vice-președinte și dl. Berecky secretar general al Camerei, cari au făcut tot, pentru a de expoziției un colorit excelent.

Lista firmelor industriale participante la expoziție, o publicăm întru următoarele:

Coman Ioan, atelier de motoare electrice, Cluj, Str. Regele Carol II. No. 14.
Pop Vasile, Prima tăietorie de piele, Cluj, Str. București, No. 22-a.

Marcu Aurel, tinchigiu, Cluj, Str. Iășilor No. 2.

Turnătorie de fier și fabrică de mașini din Cluj, S. A. Str. Chintăului 18.
Léber E. Industria de îngrădături din sârmă, Cluj, Str. Regina Maria 19.

Uzinele de fier S. A., Cluj, Str. Negru Vodă 1.

«Ravag» S. A. fabrică de instalații, pentru apeduct, Cluj, Str. Gării 19.

«Tacămul» atelier de articole de argint, Cluj, Str. Neculcea 6.

«Metalurgia» Soc. Cooper. industrială Cluj, Str. Reg. Carol II. 26.

Prima Insoțire Ardeleană de Perieri, Bistrița.

Hann și Kellemen, atelier de cromare și nichelare Cluj, Str. Reg. Carol II. 19.

Turnătoria Metal-Technica Cluj, P. de Vită 4.

«Orion» Uzinele metalurgice S. A. Cluj, Str. Fabrica de Spirt 2.

Industria de Lut Ghiri-Arieș S. A., Turda.

Fabricire de Cărămizi și Țigle Cluj, Str. Memorandului 22.

Granitoid S. A. Cluj, C. Decebal 19.

Gergely Desideriu, fabrică de articole din ciment și piatră artificială, Cluj, C. Moșilor 58.

«Calipos» S. A. fabrică de cretă, Cluj, Str. Cernăuți 36. Minele de caolină N. E. Perhaița, Târgul-Lăpuș.

«Bitumen» S. A. Intreprindere de asfalt, Turda.

«Iris» fabrică de sobe și cărămizi refractare, Cluj, Str. Chintăului 74.

Minele de Cărbuni S. A. Șorecani. Ticu Caolin S. A. R. Șorecani, Ticu.

«Iris» S. A. R. fabrică de porțelan, Cluj, Str. Chintăului 74.

Societatea Anonimă de Gaz Metan, Turda.

Uzinele Electrice S. A. Cluj, Strada Șincai 1.

Industria Sârmei S. A. Cluj, Str. Iuliu Maniu 25.

Casa de Muzică «David» Cluj, Strada Memorandului 12.

Fabrica de Sticlărie S. A. Turda:

Casa Autonomă a Monopolurilor R. R. Cluj, Calea Mareșal Foch 82.

Uzinele Dermata S. A. Cluj, Piața Corvin.

Fabrica de sobe și produse ceramice S. A., Bistrița.

Manufatura Națională de Porțelan, S. A. R., Turda.

Industria Română de Albastru, Turda

Bossai fabricarea de pălării Bochiș & Co., Huedin.

Izrael Elza și Izsák Mihai s. i. n. c. atelier de blănuri Cluj, Str. Cantacuzino 31

Pillich fabrică de bomboane, Cluj, Str. Bob. 9.

«Sun» S. A. fabrica de scorbitor și cuie din lemn, Cluj, Str. Rugului 4.

«Astra» fabrica de licheruri, rom și cognac Cluj, P. Mihai Viteazul 7.

«Ursus» fabrică de bere, Cluj, Str. Mănăsturelului 4.

Bognár și Szántó S. A. fabrică de licheruri Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 68.

Moara Dejană cu Aburi S. A. Dej.

Molnár și Pintér, moară sistematică Cluj, Str. Berăriei 4.

«Vegetol» fabrică de uleiuri vegetale, Cluj, Calea Mareșal Foch 185.

«Rendor» S. A. fabrică de piele Cluj, Str. Romulus 56—58.

Uniunea Cureauilor, fabr. art. din piele Bistrița.

«Etna» fabrica din art. de piele Cluj, Cal. Regele Ferdinand

Fabrica de Articole din Celuloid S. A. Cluj, Str. T. G. Masaric 29.

«Sportul» Cooperativă Cluj, Str. Văii No. 6—8.

Bucurit fabrică de produse chimice, Cluj, Str. Dragoș Vodă 34.

«Albus» Hübschmann Ignăție, fabrică de păsă Clui, Str. Morarilor 11.

Moldovan Vasile, atelier de art. din lemn. Beclean, jud. Somsș.

E. Friedrich, Scholtes, fabrică de săpun. Bistrița.

«Celind» Löbl Heinrich, atelier de flori artificială etc. Cluj, Str. Regina Maria 34.

Prima Fabrică Ardeleană de Mucava, Cluj, Str. Chintăului 33.

Vlad & Co. S. A. industrie alimentară, Cluj, Str. Anton Pan 10.

Fabrica de ghips și uzinele chimice S. A. Aghireș.

November 5-én ünnepélyes keretek között, Pop Valér ipari és kereskedelmi miniszter jelenlétében nyitották meg a Kolozsvári Ipari és Kereskedelmi Kamarához tartozó ipari cégek állandó kiállítását.

Rövid istentisztelet után Dan Partenia, az iparkamara diszelnöke üdvözölte Pop Valér minisztert, aki válaszbeszédében megelégedésének adott kifejezést a kiállítás szépsége és tökéletes megrendezése fölött.

A kiállítás megrendezésének érdeme dr. Borbély István alelnököt és Bereczky vezértitkárt illeti, akik mindent megtettek a kiállítás fényének emelésére.

A kiállító ipari cégek névsorát egyébként az az alábbiakban közöljük:

Fărcaș Andrei, industrie de blănuri, Cluj, P. Unirii 33.

«Ady» S. A. R. fabrică de ciorapi Cluj, Str. Cerna-Vodă 37.

Societatea Textilă Belgo-Română S. A. R., Cluj, Str. Cerna-Vodă 37.

«Sport» S. A. fabrică de tricotate Cluj, Str. Cloșca 8.

Fabrica de Basmale Schull Cluj, Str. Călugăriților 11-a.

«Lady» atelier die tricotate, Cluj, Str. Vasile Goldiș 4.

Ghișe Silvia, croitorie de costume naționale Cluj, Str. Paris 9-a.

«Record» industria mecanică română de ață Dej.

Luca Teodor, atelier pt. confecționat mănuși de piele Cluj, Str. Memorandului 4.

Liceul Industrial de Fete, industrie casnică Cluj, Str. Stroescu 12.

«Solin» industria de sticlă și oglinzi, Cluj, Vlahuța 3.

Schwartz D. industrie de sticlă și oglinzi, Cluj, Cal. Mareș. Foch 4.

«Ufarom» S. A. R. chimico-farmaceutice, Cluj, Str. Secuiaș 6.

«Hygea» S. A. R. laborator de produse chimico-farmaceutice Cluj, Strada Cernăuți 9.

Uzinele Solvay S. A. Turda.

Heinrich S. A. fabrica de săpun Cluj, Cal. Moșilor 54.

Succ. Gheaza Herczeg s. i. n. c. fabrică de produse chimice Cluj, Str. Gen. Poetaș 26.

«Minerva» s. a. tipografie, litografie, zincografie Cluj, Str. Baron L. Pop.

Litografia Braun, S. A. Cluj, Strada Vasile Goldiș 4.

Prima fabrică de Hârtie din Ardeal S. A. Prundul-Bărgăului.

Hajhullás ellen:

EGGER Petrol

Surse eficiente de aprovizionare — Olcsó beszerzési források

Szivattyúk, villamos motorvédő kapcsolók. Szabadalmak kieszközlése
Marko V. mérnöknel
 Cluj, Cal. Regele Ferdinand 43

E. F. PALL
 Materiale electrice și de radio
 Cluj, Piața Carolina 2.

Adalbert Grünfeld
 haine vechi — cumpăr și vând
 Cluj, Str. Regina Maria 6-8.
 (în curte)

Ioan Cosma
 Fabricant de funii, sfori și de câneșă
 Cluj, Mărășești 60

Kudor Pavel
 Tâmplar de mobile
 Cluj, Calea Reg. Ferdinand 89.

„Gravart” depozit special
 de ceasornice,
 juvaere și gravură
 óra, ékszer és vésnöki szaküzlet
 Cluj, P. Unirii 5.

Kindl cukrászdában
 10 drb. tészta kivitelre csak 15 Lei.
 Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 3.

G. Fábrián G.
 zugrav și vopsitor - szobafestő, mázoló
 Cluj, Str. Eminescu No. 2

Casa Orologelor
 CLUJ, PIAȚA M. VITEAZUL 11

„Foto Sport”
 Cluj, C. Reg. Ferdinand 69.
 6 drb. miniatur fénykép 30 Lei
 6 drb. levelezőlap 60 Leitől
 Kívánatra házhoz megyek!!!

Selăgean & Co.
 Cluj, Strada Regina Maria No. 44.

Magazin de biciclete, motocicletete, mașini de cusut mașini de scris. Cele mai renumite mărci germane Vinde și în rate.

L. SZOMER
 Atelier de piele și articole de sport
 Bőrárúk és bőrcikkek készítése
 Cluj, Strada Cernăuți 20.

Intreprindere specială de electricitate
 și mecanică
„CORDOSIU”
 specialis villamossági
 és mechanikai vállalat
 Cluj, Piața Mihai Viteazul 32.

Frații Barabás
 Magazin de mode ptr. Dame și Domni
 Tricotage și mărunțisuri
 Cluj, Regele Ferdinand No. 12.

Egyenruhák,
 Egyensapkák, minden iskola részére
Ábrahám M.
 Cluj, Strada Regina Maria No. 9.

Radiók Tip. 938
 megérkeztek, „Technolux”
 Cluj, Piața Mihai Viteazul 40.

Carol Kubanik Károly
 croitor pentru Domni — Férfi szabó
 Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 3

Használt ruhákat veszünk és eladunk
ROTH
 P. Unirii No. 5.

Atelier de Tricotage
 Mindenféle kötött árut jutányosan
 vállalok és javítok
 Cluj, Str. Vladimirescu 16.

Paláriile cele mai frumoase la
„Fehér”
 féle kalap a legszebb, legdivatosabb
 Cluj, Strada Memorandului No. 21.

Parfumeria „MIMOSA”
 Cluj, Piața M. Viteazul 17.
 legjobb beszerzési forrás ma már a
 Mimosa illatszertár

Veszünk és eladunk mindenféle antik tárgyakat
Comision „Lloyd”
 CLUJ, PIAȚA UNIRII 9.

Szőrme vásárlásnál fő a bizalom ezt

Veress
 szücsnél
 találom
 Cluj,
 Str. Iorga 2

A GREȚIA

Intrepr. de apeduct și electrică.
 Viz és villany szerelési vállalat

CLUJ, P. ȘTEFAN CEL MARE 10.

Iratkozzék be,
 vagy
irassa be

szüleit, vagy öreg hozzátartozóit egyesületünkbe, mely felvesz tagokat csekély havidíj fizetése mellett, 85 éves korig orvosi vizsgálat nélkül. Temetési segély-összeg 8.000, 16.000 és 24.000 lei

TIMIȘOARA SEGÉLYZŐ EGYESÜLET CLUJI FIÓKJA STRADA IULIU MANIU 2.

NAPTÁRAK
 MINDENFÉLE NAGYSÁGBAN AZ
ORIENT
 NYOMDÁBAN
 CLUJ, STRADA IULIU MANIU 8.

Librăria și papetăria
JANO
 (V. KESZEY)
 Jogi tankönyvek és írószerek előnyös beszerzési forrása!!!
 Cluj, Strada I. G. Duca No. 3

Rame artistice eficiente și frumoase la
„ROMEO”
 Legszebb rámak kaphatók
 Cluj, Str. Reg. Maria 14. (în curte)

Kiskereskedők
és kisiparosok
üzleti könyvei-
nek felfekteté-
sét és vezeté-
sét vállalja

FIDES

Schiessel Richard

Cluj, Str. I. Maniu 39. Telef. 28-98

Hol lehet a legjobban és legolcsóbban
falatozni, csakis a

Kovács Károly

intim falatozójában, ahol minden idő-
ben frissen sült házi dísznö ázalék és
mindenféle hideg dolgok kaphatók.
Italokban eddig a legismertebb Kü-
köllő-menti fajborok, speciális
konyakok és kecskeméti borpárlat.

Cluj, P. Mihai Viteazul 17.

Iparosok! Vállalatok!

nyomatvány szükségleteiket legol-
csóbban szerezhetik be

Tip. **Albert** könyvnyomda
papirkereskedés és bélyegzőgyártás.

Cluj, C. M. Foch 7.

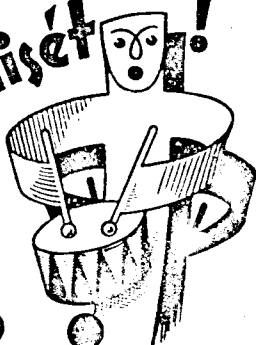
Telefon 1308

„Electrovox“

Cluj, Strada Regina Maria 8.

A legújabb típusú rádiók és csillárok
részletfizetésre is kaphatók, ugyszin-
tén villany és vízvezeték szerelés a
legpontosabban eszközölhető.

Jó reklámhoz
Jó kliséket!

tizian-tól

Fémcím két

Strada Regina Maria No. 8.

Cenzurat

Figyelem!

Ha akar jó, olcsó és
tartós munkát, úgy
keresse fel

Páll Bertalant

Cluj, Strada Xenopol No. 25

Aki elvállal speciális villany- viz- és
mindenféle lakatos munkákat garan-
cia mellett.

Ha pénzt akar spórolni, úgy csinál-
tasson egy próba munkálatot

ȘTEFAN

BÁNYAI

ISTVÁN

Külföldi szisztém szerint készíték
legmodernebb mindenfajta lakatos
és hegyesztési munkákat garan-
cia mellett, ki pontos és jó mun-
kát akar, úgy keresse fel speciálisan
felszerelt lakatos műhelyemet.

C L U J

STR. EPISCOP N. IVAN 2.

TELEFON 22-36

Szeptember

15-én

a »Fundatia Culturală«
kapui megnyílnak az új
MILLIOMOSOK
számára

Ne felejtsek el!
Ujítsák meg sorsjegyeiket
az 1937 szeptember 15-én
tartandó

III-ik osztály

huzására

Tip »ORIENT« Cluj